Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

41

(107)

JOI, 9 OCTOMBRIE
1969 - ANUL III

ȚĂNDĂRICĂ A ÎMPLINIT 20 DE ANI! DAR INIMA LUI A RĂMAS TOT COPILĂROASĂ ȘI PLINĂ DE POEZIE, PENTRU FARMECUL ȘI BUCURIA PE CARE NI LE-A DĂRUIT PÎNĂ ACUM ȘI PE CARE NI LE VA DĂRUI ȘI DE ACUM ÎNAINTE, CUTEZĂTORII ÎI UREAZĂ CĂLDUROS: LA MULȚI ANI!

CITIȚI ÎN ACEST NUMĂR:

- ANCHETA NOASTRĂ: **ATLEȚI** *fără glorie*
- TARA CELOR 60.000 DE LACURI **FINLANDA**
- **ATELIER LITERAR**
- **SPORT**

ALMA MATER ÎN SĂRBĂTOARE

Prima zi de octombrie se înscrie ca un eveniment important în viața slujitorilor școlii și a tineretului nostru studențesc — a început un nou an universitar.

Cu acest prilej au avut loc în toate centrele de învățămînt superior entuziaste manifestări ale cadrelor didactice, ale celor peste 150 000 de studenți din patria noastră.

Studenții bucureșteni au trăit un moment deosebit. Conducători de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., președintele Consiliului de Stat, au vizitat instituții de învățămînt superior, lăcașuri de studiu și laboratoare unde studenții își însușesc lumina cunoștințelor temeinice.

Oaspeții dragi au fost întîmpinați cu entuziasm, cu ovații și urale puternice, peste tot unde au poposit — la Institutul agronomic «Nicolae Bălcescu», unde se pregătesc peste 3 300 de studenți, viitoare cadre de ingineri agronomi, horticultori sau medici veterinari, la noul Institut politehnic — cel mai important edificiu universitar ce se înalță în anii cincinalului — la Institutul de petrol, gaze și geologie, în vechea și mereu tînăra Universitate bucureșteană, în incinta căreia, pe drapelul tricolor stă înscrisă deviza emoționantă:«Per scientiam — pro patria» (prin știință — pentru patrie).

După vizita la institutele de învățămînt superior, vizită care a constituit o nouă expresie a preocupării permanente a conducerii de partid și de stat pentru bunul mers al școlii superioare românești, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu ceilalți conducători de partid și de stat au luat parte la mitingul din Piața Romană, consacrat deschiderii noului an de învățămînt superior.

În uralele și ovațiile entuziaste ale miilor de participanți la miting tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit o amplă cuvîntare, subliniată în numeroase rînduri de puternice aplauze, marcînd atașamentul profund al întregului tineret studios față de partidul comunist, față de conducerea sa, exprimînd totodată angajamentul studențimii noastre de a nu precupeți nici un efort pentru a răspunde cu cinste grijii pe care o poartă partidul comunist tineretului.

De la comuniști învățăm cutezanța

SIMPLĂ BIOGRAFIE

N-am știut niciodată dacă îl cheamă Ion Nicolae sau Nicolae Ion pe nea Nicolae și nici de ce i se spune «nea». Fiindcă e foarte tînăr și foarte vesel și foarte blond. Putea să fie aviator, marinar sau să plece în Lună, putea să înconjoare lumea pe un cal nărăvaș. Orice putea să facă nea Nicolae, e drîz, e tare, e vrednic, dar nea Nicolae s-a făcut tipograf.

Cînd stau în fața lui și tace îi spun «nea». Și dumneavoastră îi spun. Fiindcă nea Nicolae muncește cînd tace și cînd nea Nicolae muncește se țese un basm. Și totul pornește așa: nea Nicolae începe să fluiere, încetișor, fiu, fiu. Se sprijină cu palmele de masa de lucru și privește foarte atent tăvile goale în care trebuie modelate din litere mici de plumb și din litere mari de plumb, din cutiuțe și linioare, paginile ziarului. Privește, privește, spinarea i se curbează lin, părul blond i se ascunde sub bască, ochii îi sînt aplecați. Nea Nicolae nu mai există. Foarte sigur și foarte precis. Nea Nicolae a plecat. Am în fața mea un bărbat pe gînduri care era odată Ion Nicolae, apoi nea Nicolae și care nu mai știu acum cine e. Fiindcă nu știu cu cine seamănă și nici cum îl cheamă nu știu. Privește o tavă goală de metal. Fluieră încetișor și continuu și stă nemișcat.

Nu mă plictisesc. Aștept. Și bine fac pînă la urmă fiindcă «Asta e, domnule!» strigă nea Nicolae, — «am găsit». Și-o ia la fugă. Se repede la dulăpiorul de lemn unde stau aranjate literele mici de plumb pe familii, unde se află liniuțele despărțitoare de rînduri și cele pentru susținerea titlurilor mari. Se întoarce înapoi cu mîinile încărcate și începe să așeze în tăvi cu o viteză fantastică coloanele articolelor culese la linotip. O coloană în stînga, o coloană în dreapta, spații albe din plăcuțe de plumb, cineva dă drumul la difuzor și nea Nicolae începe să fluiere tare, cîntă după ureche melodiile vesele în timp ce mîinile i se mișcă cu o abilitate atît de mare că mișcarea întreagă devine-un balans.

E ora opt dimineața, în tipografie e soare și lîngă munca lui nea Nicolae, lîngă mișcarea de dans a mîinilor sale ai putea nițel s-ațipești. De ce să nu recunosc? Puțin, doar foarte puțin, e atîta sens așezat în tot ce se-ntîmplă, atîta siguranță și ocrotire de jur împrejur că nea Nicolae poate să fie și mama, care stinge seara lumina la noi, în camera copiilor.

Nu știu care e ora primelor corecturi. Nea Nicolae o știe, el se uită la ceas. Se dezdoaie de spate, își pune mîinile-n brîu, «eeee» face, privește cadranul fixat în perete și-mi flutură pagina albă sub nas. «Mulțumesc» spun, și niciodată n-are cuvîntul acesta atîta sens. «Mulțumesc» spun citind rîndurile uleioase și mirosind puternic a gaz. «Mulțumesc» spun pentru amețeala din care ies, pentru farmecul care se rupe, pentru arta care se sfîrșește și pentru care ar trebui să aplud și să strig. «Vă mulțumesc nea Nicolae, a ieșit atît de frumos!» Dar nu strig. Spun mulțumesc și sînt foarte uimită că țin o pagină-n mîini. Sînt profund fericită că miracolul s-a repetat. Că nea Nicolae rîde și mă invită să mîncăm.

Și mîncăm. Și nu mai e ca-n poveste fiindcă nea Nicolae vorbește. și iarăși îmi vine să-i spun tu. Iarăși vorbim despre fotbal și despre box. Dar pe urmă iar «gata!», «Pauza s-a terminat!» anunță Ion Nicolae și devine iar «nea». Iarăși fluieră și privește și aleargă lîngă dulap. Iarăși se-ntoarce și iarăși urzește vraja aceea a mîinilor coborîtoare pe pagini de carte sau de ziar.

Cînd nea Nicolae ajunge acasă orașul doarme dus. Dimineața doarme nea Nicolae. Ziarele proaspete, fluturate pe stradă anunță zilnic cu litere calde biografia unui comunist. Dar n-am știut niciodată dacă îl cheamă Ion Nicolae sau Nicolae Ion.

SÎNZIANA POP

Un coleg de-al nostru a avut o ideie grozavă: să facem o excursie în aer liber. De-ar fi cît mai multe asemenea idei în detașamentul nostru...

„CEL MAI BUN DINTRE NOI"

Sîntem siguri: acesta este răspunsul pe care l-am primi din partea oricăruia dintre voi la întrebarea: «Cine merită să fie ales președinte de detașament?»

Dar oare, ce-nseamnă, cel mai bun?

Ar putea să-nsemne «cel mai bun la învățătură», sau «cel mai bun la sport», sau pe scenă; cel mai activ, mai prietenos, sau... Sau toate la un loc.

Toate la un loc?!

Prieteni există printre voi vreun școlar, vreun pionier care să întrunească toate aceste superlative? Iată, văd ridicîndu-se mîinile voastre în chip aprobator. Cîțiva dintre voi însă încă mai ezită.

Ce s-a întîmplat prieteni? Vă gîndiți poate că cel la care v-ați oprit alegerea — «al vostru» — parcă mai ia la geografie cîte-un 7? Dar aduceți-vă aminte că el iubește învățătura si se frămîntă zile-ntregi pentru un 4 apărut, undeva, în catalog. Sau, vă gîndiți că **EL** uneori, la volei, mai trage cîte-o serva în plasă? Dar aduceți-vă aminte că tot el are grijă mai mult decît toți, de organizarea excursiilor, întrecerilor: îi place să vă vadă veseli și îmbujorați.

În mijlocul vostru există întotdeauna un băiat sau o fată, asemeni celorlalți dar «cel mai bun» — și numai voi, voi singuri știți mai bine decît oricine acest lucru. În seama voastră stau deci bucuriile viitoare ale detașamentului.

...Un cercetător științific de la Institutul de fizică atomică al Academiei R.S.R. — unul dintre primii pionieri ai organizației noastre — povestea cum odată, pe cînd era pionier, în urma unei confruntări între detașamente, președintele lor a fost felicitat într-un cadru festiv, în fața întregii școli. Cercetătorul de azi, trăiește și acum mîndria acelei zile: «Eram mîndru că e «al nostru» dar avem și o mîndrie... personală: eu îl propusesem. Și el era «cel mai bun».

În aceste zile, pe toți vă așteaptă această mîndrie: mîndria de a judeca bine, de-a propune, de a alege.

ILIE TRAIAN

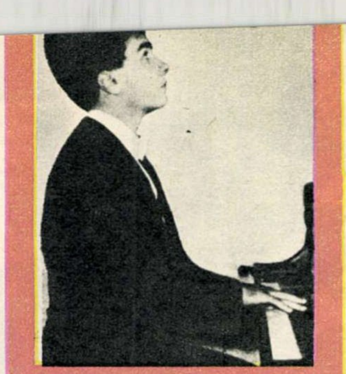

E UȘOR UN CONCURS GREU?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

NE-O DOVEDESTE ȘI TÎNĂRUL PIANIST RADU LUPU

Nu de mult, mai purta cravata roșie iar pe podiumul de concert s-a urcat prima oară la Casa pionierilor din Brașov. Apoi, la toate serbările pionierești îi putem găsi numele pe program. Colegii și profesorii îi iubeau, și deși, uimea pe toată lumea cu talentul său, rămînea mereu un băiat modest și prietenos.

Dobîndirea unei înalte măiestrii în artă cere ceasuri multe și grele de muncă, de studii pe care el nu le-a precupețit. Munca și talentul său sînt acoperite de lauri.

Zilele trecute, tînărul pianist român, RADU LUPU A OBȚINUT PREMIUL I ȘI O MEDALIE DE AUR LA CONCURSUL INTERNAȚIONAL DIN LEEDS, ANGLIA. **La concurs au participat 74 de concurenți, din 30 de țări. În finală au rămas numai cinci, concursul desfășurîndu-se la un nivel neobișnuit de înalt. Dintre ei, s-a detașat net, tînărul pianist român. Președintele juriului a declarat că premiul I i-a fost acordat lui Radu Lupu în unanimitate, de cei 11 membri, fapt ce se întîmplă extrem de rar. Ziarele engleze i-au adus multe elogii, lăudînd perfecțiunea tehnică, maturitatea artistică și pasiunea.**

FONTĂ... DIN MASĂ PLASTICĂ?

DA!

SPUN **Cutezătorii**

Faptul a fost demonstrat de un grup de specialiști din Timișoara de la Centrul de cercetări tehnice. Punîndu-și problema de a înlocui fonta în piesele de frînat, pentru vehicule de cale ferată și tramvaie, ei au studiat 40 de sortimente de mase plastice. În cele din urmă a fost realizată o compoziție avantajoasă. Mult apreciată la Salonul de invenții din Bruxelles, soluția a fost experimentată pe larg de Direcția C.F.R. Timișoara. Noile piese de frînare sînt actualmente în curs de introducere la vagoanele de cale ferată. Rezultatul? O economie de 15 000 tone de fontă anual!

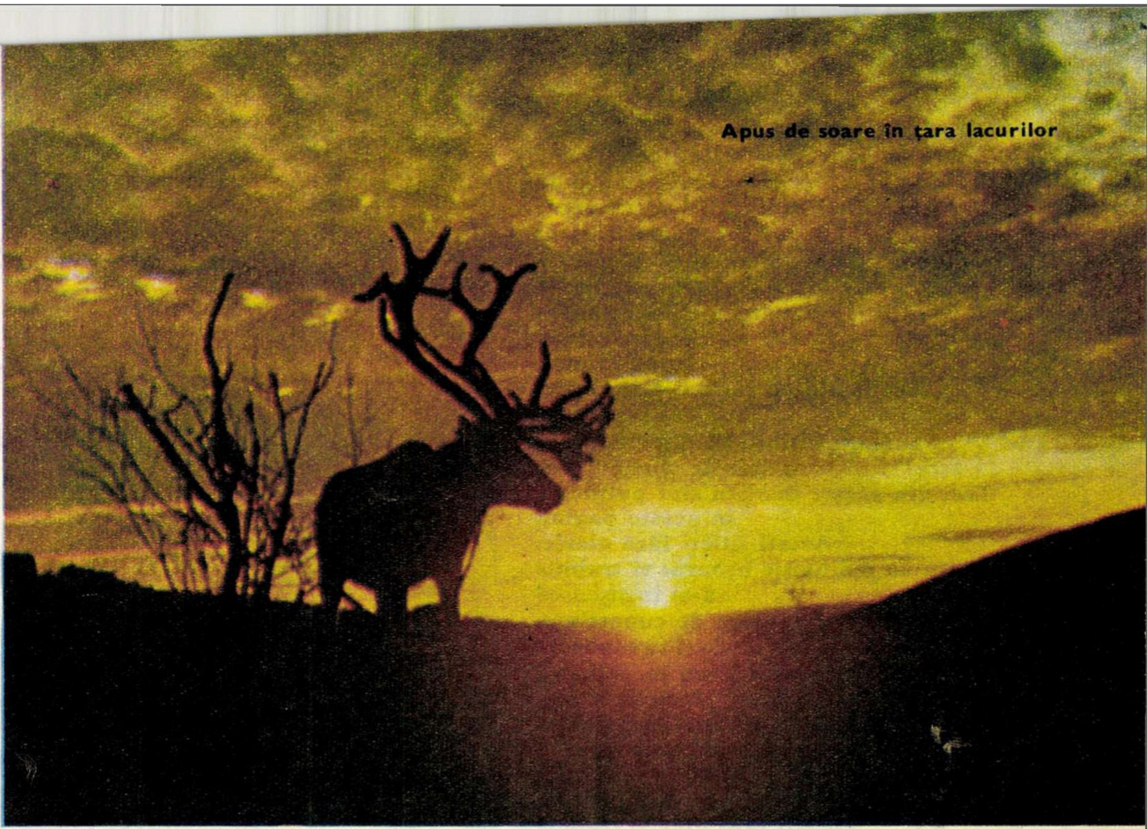

Apus de soare în țara lacurilor

TARA CELOR 60.000 DE LACURI

FINLANDA

Însemnări de călătorie de IULIU RATIU

Citeam cîndva, în copilărie, că Finlanda are cîteva mii de lacuri și, bineînțeles, parcă nu-mi venea să cred. Nu demult, străbătînd cu trenul și cu automobilul, țara Kalevalei de la sud la nord — de la Helsinki pînă la Ivalo — și întîlnind lacuri la fiecare... cotitură, nu mai m-am minunat deloc că numărul lor real este de ordinul zecilor de mii, mai exact 60 000.

Așa dar, Finlanda și-a cîștigat pe merit renumele de «țară a lacurilor»! Dar mai este și «țara brazilor și mestecenilor» (trei pătrimi din suprafața acesteia fiind acoperită cu păduri), precum și «țara cu o zootehnică avansată, pentru că vara, cirezile de vaci, pasc fără întrerupere, zi și noapte (citește noapte albă), iar iarna sînt furajate noapte și zi (citește zi neagră), după sistemul A.I.V. — inventat de un laureat al premiului Nobel în chimie, profesorul A.I. Viertanen. Mai este, fără îndoială, și țara hîrtiei, indicele exportului, în acest domeniu al economiei, fiind deosebit de ridicat.

HELSINKI — COPILUL BALTICEI

De la Copenhaga, după o oră de mers cu avionul spre nord-est, Marea Baltică capătă înfățișarea unei mirificebroderii: trecem pe deasupra Arhipelagului finlandez, acest uriaș conglomerat de insule, deosebit de frumoase, dar sălba-

(continuare în pag. 8)

O tînără în tradiționalul costum lapon

Acești copii despre care va fi vorba mai jos sînt niște atleți fără glorie. Ei parcurg un lung și dificil itinerar, dar tribunele sînt goale, nimeni nu-i aplaudă. De ce? Pentru că REPETĂ un traseu pe care — în timp ce alții il străbăteau cu precizie — ei l-au parcurs lent, în mod eronat, rătăcind pe cărări lăturalnice. Sînt elevi repetenți. I-am întîlnit în diferite școli, am stat de vorbă cu ei. Trei din aceste discuții sînt publicate în aceste pagini. Acești «atleți fără glorie» nu au o situație ușoară: ei trebuie să-și însușească nu numai un mare volum de cunoștințe, ci să-și recupereze atît încrederea în ei înșiși, cît și stima, respectul celor din jur. Repetenția nu e un stigmat, o greșeală ireparabilă; e însă o situație neplăcută, pentru rezolvarea căreia «atleții fără glorie» trebuie să se bucure și de ajutorul vostru!

ATLEȚI

ANCHETĂ REALIZATĂ de OVIDIU ZOTTA

LOCUL TREI LA SABIE

Un sunet de clopoțel — și huruitul tramvaielor care trec prin fața școlii este repede acoperit de gălăgioșii beneficiari ai recreației. Aștept pe coridor, privind spre ușa clasei a VII-a. A. În curînd încăperea rămîne goală.

— Îl așteptați pe M.I., nu-i așa? îmi spune un elev cu ochelari. Păi a fugit — mă informează el, triumfător. Vedeți grămezile acelea de lăzi, de lîngă Aprozar? Acolo s-a ascuns! Dacă vreți să mergem...

— Mulțumesc, mă duc singur.

Ies din clădire, străbat cu un aer indiferent curtea, ajung în stradă, o iau spre Alimentara, trec pe lîngă lăzi... Brusc, mă întorc exact în clipa cînd M.I., ieșind din spatele lăzilor, se pregătea să o ia la sănătoasa spre școală.

— Hei, politicosule — îi strig eu — acasă faci la fel, cînd aștepți musafiri? Ei bat la ușă și tu te ascunzi în pod?

Se întoarce cu un aer ursuz și stînjenit:

— Am vrut să cumpăr ceva de la magazin...

— Ascultă, de ce te ferești să stai de vorbă cu mine?

E un băiat înalt, slăbuț, foarte curățel. Pantaloni bine călcați, bluză apretată, freză.

— Ați discutat si cu tovarășul director, și cu tovarășa dirigintă. Eu...

Face un gest, adică e inutil să mai discut și cu el.

— Bine, dar nici nu ți-am spus despre ce voiam să discutăm!

M.I. oftează, deși ține să pară cît mai indiferent:

— Parcă nu știu! Că de ce am rămas repetent, chestiuni, probleme...

— Și dacă ar fi așa?

Pe față i se așterne un aer de falsă gravitate:

— Eu promit să fiu atent la ore să nu lipsesc de la ore să-mi fac temele să nu deranjez orele să fiu ordonat să nu rămîn corigent la nici-o materie să nu mai rămîn repetent...

— Admirabil. Pe mine mă interesa altceva. Aș fi vrut să scriu despre sportivii din școala voastră. Căutînd ceva mai deosebit prin lumea asta sedusă de fotbal, am aflat de la tovarășul director că există și un scrimer! Adică tu. De aceea te căutam!

Observ imediat că e plăcut surprins. Roșește!

— Nu-s vreun campion.

— Dar faci scrimă, nu-i așa? Am auzit că ai cîștigat și o cupă.

Surîde, roșind și mai puternic:

— Nu. Doar o plachetă. Am «tras» la o competiție pentru începători. Anul trecut, în februarie. Locul trei la sabie. Am și diploma.

— Bravo. Am auzit că uneori veneai cu sabia la școală. Se zice că erai foarte măret. Ce-ar fi să înființați un cerc de sabreri la școală? Să-l conduci tu. Aș scrie cu plăcere despre asta!

Se posomorăște din nou.

— Lăsați, tovarășu'...

— Nu-ți place ideea?

— Ba da, am propus și eu. Dar instituția de acum... Cum o să scrieți despre mine? Sînt REPETENT!

— Asta nu-i obligatoriu să scriu.

— Dar știe toată lumea! O să iasă scandal, că de ce tocmai pe mine m-ați găsit să mă lăudați. Să vedeți, o să fiți criticat!

— Nu-mi purta de grijă. Pe mine mă interesezi, repet, doar ca scrimer!

— Păi... roșește el, n-am mai fost la antrenament de un an. Cine n-are note bune... Nu mă mai primește!

— Cum de ai rămas tu repetent?

— N-am învățat.

— De ce n-ai învățat?

Nu știe sau nu vrea să-mi răspundă. Îmi amintesc ce mi-a spus fosta lui dirigintă. «Își pierde repede cumpătul, n-are voință. Părinții lui s-au despărțit exact în anul în care avea să rămînă repetent. El nu-și mai făcea lecțiile, venea cu întîrziere la școală, absenta din ce în ce mai des, umbla murdar, devenise irascibil, bătăuș. Cu toate eforturile noastre, a pierdut anul. În vară, părintii s-au împăcat, locuiesc din nou împreună. Nu știu dacă din cauza repetenției băiatului... În orice caz, acum s-a schimbat, e din nou cel din anii trecuți. Rămîne de văzut cum vom reuși să-i înlăturăm sentimentul de rușine care îl timorează din cale afară»

— Atunci ce facem, maestre al sabiei? îl întreb. Văd că te opui din toate puterile apariției unui articol despre «talentatul scrimer de la școală...»

— Poate la vară... zîmbește el, timid.

Firește. Ah, ce frumos va fi la vară!

DAR EL

Lui G.S., clasa a VI-a, rotofei, sprinten, foarte jovial nu-i place să întîrzie. I-am spus că-l aștept în «holul mic, lîngă ficuși». Apare îndată ce sună clopoțelul. E însoțit de un grup de colegi vioi, cu care se hărțuie amical, de-a lungul coridorului, devenind ceva mai reținut abia cînd se apropie de mine.

— N-am bănuit că vii cu toată suita! observ eu.

— Sînt curioși! rîde el. Stați, măi, la un loc! Astîmpărați-vă! adăugă G.S. fără răutate.

— Te împaci bine cu colegii!

— E foarte comic! Ne face să rîdem! Să vedeți cînd o imită pe Margareta Pîslaru sau pe Ștefan Bănică! Ia arată-i lu' tovarășu'!

— Face mereu *farțiții!* urlă unul, amuzat.

— Farțiții?! Asta ce mai înseamnă?

Aflu că prin «farțiții» aici se înțeleg zecile de gesturi, mofturi, strîmbături și alte aiureli prin care un elev, în cazul nostru G.S., își amuză colegii la ore, tulburînd lecția.

— Și tovarășii profesori ce spun?!

— Să ies din clasă. Da' mă cheamă înapoi ca să nu pierd cînd explică lecția următoare.

— De ce nu te stăpînești?

Rîde mereu, și, ca o probă de «farțiție», mișcă din urechi... Hazul atinge proporții îngrijorătoare...

— O să rămînă repetent și anul acesta! rîde unul din colegi. Pe cuvîntul meu!

G.S. nu se supără, ba chiar se pare că perspectiva aceasta îl amuză.

Aș vrea să-i pun cîteva întrebări mai delicate, de aceea îi poftesc pe colegii lui să se ducă în curte, la joacă. Ei se depărtează numai după repetatele mele străruințe, au aerul că le fac o nedreptate.

Continui discuția cu G.S. *După foarte puțin timp, constat un lucru uluitor: în absența colegilor, G.S. uită să mai facă haz, e la fel de serios ca oricare alt tînăr care participă la o discuție importantă, ba — oare mi se pare mie? — e de-a dreptul grav.*

— Cum ai ajuns în situația

fără glorie

de a mai face încă o dată clasa a șasea?

Povestea nu-i inedită. Pînă într-a patra, a învățat binișor. Pe urmă, într-a cincea «nu știu ce s-a întîmplat» iar într-a șasea...

— Într-a șasea?

Într-a șasea s-a apucat să crească porumbei: o întreprindere complicată: fă-le parapet, hrănește-i, du-te în capătul celălalt al orașului cu o pereche de voltați ca să-i schimbi pe o pereche de pintenați... Pe urmă s-a lăsat de porumbei dar a rămas cu gustul hoinărelii.

— Părinții nu te sileau să rămîi acasă, la lecții?

— Dimineața sînt amîndoi la lucru.

— Dar le arătai carnetul de note, nu-i așa?

— Da. Uneori mă pedepseau. Pe urmă însă tata spunea că nu se poate să fiu așa de rău, că el vede că acasă nu sînt rău, că vorbește el cu profesorii.

Într-adevăr, acasă G.S. a fost întotdeauna un băiat destul de liniștit și de ascultător. De altfel, se pare că nici în hoinărelile zilnice prin oraș nu atrăgea atenția prin comportări deplasate. Pur și simplu, căsca gura ore întregi pe bulevarde. Temele, lecțiile, i se păreau ceva îndepărtat, care pot fi făcute și mai tîrziu. Își scria în fugă, cu o jumătate de oră înainte de a pleca la școală. Pe urmă, a început să se mulțumească prin a copia temele în recreații, de la colegi.

— În trimestrul doi am modificat cîteva medii din carnet.

— Ți-era frică să nu te bată acasă?

— Nu. Să nu se ducă tata la școală, să se certe cu profesorii...

În trimestrul trei, n-a mai putut recupera. Tot atunci, G.S. (după cum mi-a spus diriginta lui) a început să tulbure din ce în ce mai des orele cu tot felul de caraghioslîcuri.

— Și acum, ce faci? Nu la ore — la ore am aflat cu ce te ocupi — ci dimineața.

G.S. nici măcar nu zîmbește:

— Stau acasă. Ne-am pus telefon. Tata mă sună din oră în oră...

— Înveți?

Înclină afirmativ din cap. N-am motive să mă îndoiesc de spusele lui. Profesorii mi-au destăinuit că acum răspunde destul de acceptabil la ore, că vine întotdeauna cu temele efectuate acceptabil și că de n-ar fi caraghioslîcurile cu care se «produce» în timpul orelor...

Caraghioslîcuri?! Băiatul din fața mea nu amintește prin nimic de măscăriciul de adineauri. E îngrijorat, reținut, pare să chibzuiască asupra fiecărui cuvînt!

Nu, G.S. nu este un măscărici, veritabil. El a recurs la «tartiții» pentru că i se pare mai puțin grav să se spună «A rămas repetent din pricina lipsei de seriozitate, altminteri e un băiat inteligent, capabil», decît «A rămas repetent din cauza lipsei de voință, e un zăpăcit și un leneș». Dar, atenție: oamenii care vor să pară ceea ce nu sînt, ajung, cu timpul, o adevărată povară atît pentru cei din jur, cît și pentru ei înșiși.

Sau poate mă înșel din nou? Poate că G.S. este, pur și simplu, un neserios iremediabil? În acest caz, nu i-aș fi acordat nici măcar un rînd în discuția noastră. Dar după cum vedeți, i-am acordat un capitol întreg!

TRISTEȚE LA 16 ANI

Pe V.H. îl cunosc de anul trecut, cînd repeta clasa a VII-a pentru a doua oară. Un băiat scund, voinic, blond, cu priviri agere.

— Vreți să discutați cu el? îmi spuseseră profesorii în cancelarie. Să vedem dacă vine la ore.

— Nu face asta în fiecare zi?

— Uneori trebuie să trimitem după el, de obicei se învîrte prin piață. Așa îl aducem la teze, la recapitulări...

Am avut noroc în ziua aceea, V.H. nu lipsea.

— Ai rămas de două ori repetent și nici acum nu se văd semne prea bune pentru la anul... De ce nu vrei să-nveți?

— Nu pot.

— Ce nu poți? E oare atît de greu să fii atent la ore?

Schițează o strîmbătură de nervozitate.

— Chiar dacă sînt, tot nu înțeleg.

— Dar pe urmă citești manualul. Ai și notițele...

— Ce dacă citesc, nu țin minte. N-am memorie. Atunci de ce să mai citesc.

— Ba să citești! De zece, de douăzeci de ori! Măcar papagalicește, și tot o să ajungi să reții ceva!

— Obosesc. Începe să mă doare capul.

«Nu înțeleg», «Nu pot», «Nu țin minte». Și totuși, băiatul pare perfect normal. Am vorbit în prealabil și cu medicul școlii, un doctor bătrîn, aspru, care mi-a spus categoric: «V.H. e perfect normal. N-are nevoie de medicină, ci de familie». «N-are familie?» «Ba da, însă numai cu numele».

— Cum e acasă la tine? l-am întrebat pe V.H.

M-a fulgerat cu o privire bănuitoare.

— Bine, cum să fie? Tata mi-a cumpărat o haină de piele. Am și bicicletă. A fost ziua mea.

Dar eu știu că lucrurile nu sînt atît de simple. Părinții lui V.H. se ceartă foarte des: se ceartă și între ei, se ceartă și cu alții. Uneori, dimpotrivă: fac niște petreceri grozave, de le merge vestea. Apoi din nou ceartă, pe urmă iar petreceri... V.H. nu este nedreptățit în familie; în toate aceste împrejurări are rolul lui. Știe să ciocnească un pahar de vin... S-a «maturizat» de timpuriu, *calitatea de elev a început să i se pară din ce în ce mai lipsită de importanță*. Are amici la fel de «maturizați» cu care se distrează «ca între bărbați», jucînd cărți, fumînd.

Invitați la școală, părinții găseau arare ori timp să-i treacă pragul. *«Poate că nu-l controlăți îndeajuns; ar avea nevoie și de un regim de viață mai ordonat»* îi spuneau mamei lui V.H. profesorii, atunci cînd reușeau s-o întîlnească. *«Noi facem totul pentru el!* se supăra dînsa. *Să nu credeți că n-are condiții! Dar nu e dotat pentru carte, înțelege greu lecțiile. Alminteri e vioi, e harnic. Pentru meserie nu-i trebuie multă carte!»*

«Nu e dotat», «Înțelege greu». Exact replicile lui V.H. Nu cumva părinții sînt aceia care i le-au sugerat? Dar ce părinți ar putea să se împace cu ideea că fiul lor «nu e dotat»? Probabil că motivul a fost născocit pentru a pune în umbră adevărata cauză: aceea că V.H. e lăsat de capul lui.

Deunăzi, l-am întîlnit din nou. Repetent pentru a treia oară...

— Ce faci, blondule?

— Îmi retrag actele. O să lucrez.

— Unde?

— Îmi găsește tata.

— Crezi că e mai ușor să lucrezi decît să înveți? Și una și alta — tot muncă.

A zîmbit neîncrezător. Probabil, gîndea: «Iar morală, iar sfaturi!»

— Bine, blondule. Un lucru aș vrea să știi: n-am crezut și nici n-am să cred niciodată că «înțelegi greu», că «nu poți» și alte povești.

A roșit, fîstîcindu-se:

— O să continui la seral. Sau la fără frecvență.

Foștii lui colegi de pînă într-a șaptea — acum într-a zecea — treceau spre școală. Făcea totul ca să pară indiferent față de ei, dar avea nervozitatea celui care ascunde o tristețe.

— Mai ai multe șanse, i-am spus. O grămadă. Dar nu uita, ele se împuținează odată cu creșterea anilor. Deocamdată mai ești foarte tînăr. Dar nu irosi nici una.

Ne-am luat rămas bun. După cîteva secunde, am întors capul. V.H. se oprise ca să-și aprindă o țigară...

Mi-am spus furios: «Poftim la ce i-a folosit dăscăleala mea!» A rămas același încăpățînat...

Dar poate că mă înșel...

ÎN LOC DE ÎNCHEIERE

- **Care sînt cele mai «grele» clase?**
- **Cînd ar avea virtualul repetent ultima șansă de a-și ajunge din urmă colegii?**
- **Elevul repetent poate avea și o ocupație extrașcolară?**

Are amabilitatea să ne răspundă tovarășa prof. ANA BUGHICI, directoarea Liceului nr. 32, București.

TOATE CLASELE SÎNT GRELE, TOATE CLASELE SÎNT UȘOARE; depinde de situația fiecărui elev în clasa respectivă. Se știe că un lucru pe care-l faci cu drag și pasiune nu ți se pare niciodată greu, insuportabil! Dimpotrivă, cînd lucrezi fără convingere, la întîmplare, cu gîndul în altă parte, obiectul activității (în cazul nostru, diferitele materii școlare) devine din ce în ce mai dificil și — mai ales atunci cînd începi să pierzi firul lecțiilor — chiar de neînțeles. Totuși, *se poate remarca faptul că scăderile la învățătură se fac observate mai ales în clasele a VI-a și a VII-a.* De ce oare? În clasele «mici», pînă la a IV-a, elevul se bucură acasă de o supraveghere atentă, fiind considerat de ai săi, pe bună dreptate, micuț, nedeprins suficient cu îndatoririle ce-i revin. În aceste clase, majoritatea copiilor învață bine, sînt ordonați, sîrguincioși. În clasele următoare, în special într-a VI-a și într-a VII-a, supravegherea părintească scade și, uneori, dispare cu totul, deoarece fostul «micuț» e considerat acum de către ai săi «mare», capabil «să se descurce și singur». Firește, bucuria lui! *Dar adesea, această «independență» e folosită de el în alte scopuri decît cele privind învățătura!* Rezultatul: elevul care în primele clase era o prezență onorabilă în școală, începe echilibristica periculoasă a corijențelor, la capătul căreia îl pîndește neplăcuta situație de a repeta clasa. Desigur, părinții înțeleg acum foarte bine cum trebuie să acționeze. Dar nu e mai puțin adevărat ca și dumnealui, elevul, trebuie să-și dea seama, la rîndul său, că e timpul să se conducă mai lucid, să-și cunoască mai bine interesele și obligațiile.

ULTIMA ȘANSĂ a elevului pîndit de repetenție nu se află, cum s-ar putea crede, în trimestrul al treilea, ci în PRIMUL TRIMESTRU. Este trimestrul cel mai bogat în lecții, este trimestrul cel mai important pentru deplina familiarizare cu nivelul noii clase, în fine, trimestrul cel mai lung. Nici un arhitect nu-și va face iluzii asupra reușitei unei construcții care nu are o temelie corespunzătoare, solidă.

DA, *un elev care repetă* clasa trebuie să aibă și o activitate extrașcolară. Desigur, în primul rînd, el trebuie să studieze foarte sîrguincios, să fie atent la ore, să renunțe cu hotărîre la acele comportări anterioare care l-au adus în situație de repetent. În același timp și, desigur, *fără a neglija studiul*, este foarte bine dacă își va dedica o parte din orele libere modelismului, sportului sau altei activități *organizate*, pentru care manifestă interes. Aceasta îl va ajuta să-și utilizeze în mod folositor surplusul de energie, să se odihnească mai bine.

REZOLVAR
I · 2480 × 24 -
2480
24
- - ?

CU
ALCHIOR
PE MIZA 2

O POVESTIRE DE ANTICIPAȚIE DE

ELVIRA ILIESCU

În dimineața zilei de 27 mai, la orele 5,45, nava cosmică VEDETA ne aștepta pregătită, cu toate aparatele de bord puse la punct. Țelul călătoriei noastre era... Ursa Mare. Mai precis eu doream să ajungem în preajma stelei Miza, stea dublă, care pentru mine constituia un «ce» fascinant.

— Deci o pornim spre Carul Mare? mă întreabă Voinea zîmbind.

— Ursa Mare, dragul meu, îl corectai eu... Unde e Petre?

— La spectograf...

Mă dusei să-l caut și în același timp să controlez dacă hrana era completă și bine conservată. Într-adevăr, preparase cîteva amestecuri sintetice din hidrați de carbon și aminoacizi. Petre visa, pentru zborurile următoare, realizarea la bordul navei a unei simbioze între plante și animale (la scară restrînsă) însă similar cu cel din natură, după exemplul «Algei Chlorella». L-am găsit... pînă una alta măsurînd liniile spectografului cu... Alchior în brațe! Bănuiam de mult că intenționa să-l facă... astronaut! Alchior e numele unui cățel. De fapt cățel e cam prea «blînd» spus, dat fiind că Alchior e un veteran printre cîinii de rasa sa, un baset, numărînd 12 ani. Nu-și arată vîrsta, ce e drept... și mai ales, e foarte, foarte curios. Am susținut totdeauna că numai curiozitatea e tinerețe! Bătrînețea, în schimb, are curiozități!

...Dar, iată că ne mai despart de start doar cîteva zecimi de minut!

Și... START!!!... Nu simțim nimic special După ce atinserăm viteza de 10 000 m/s mi se păru pur și simplu că nava e în repaus!...

Deodată, în plin zbor, auzirăm pe suprafața navei un ciocănit suspect!

— Un meteorit! strigă Petre.

Foarte calm, Voinea puse în funcțiune mitraliera automată care spulbera în cîteva clipe meteoriții reducîndu-i la particule inofensive... Întîlnirăm, firește, mulțime de alți meteoriți care ne dădură de furcă bună parte din timp...

Și, în sfîrșit, iată-ne ajunși în apropierea constelației «Ursa Mare»... Mai precis în vecinătatea Mizei, bineînțeles, pe o planetă. Am numit-o imediat, cu de la noi putere, Miza 2... După ce ne-am asigurat de starea navei am pregătit toate aparatele în așa fel ca la primul semnal de alarmă din afară să putem zbura mai departe... Dar, deocamdată nu se întîmplase nimic! Nici în jurul nostru și nici cu noi! Ar fi trebuit să ne fie foame! Sau sete! Sau somn! ...Am mers ca la vreo opt-zece kilometri fără a întîni în cale altceva decît coline și praf... Eram exasperați de monotonia peisajului (fără pic de vegetație), cînd Alchior (care pe pămînt era un adevărat devorator de furnici) se depărtă ca la o aruncătură de suliță de noi, și, imediat, ca un bolid, se întoarse schelălăind de durere! Petre aplecîndu-se, îi găsi înfiptă în bot o gîză ciudată, cu carapacea neagră, asemănătoare răgacelor noastre. Vrînd să ia insecta în mînă, aceasta și-a desfăcut aripile și a prins să scoată niște sunete ciudate încît am rămas literalmente încremeniți! Voinea a luat cu destulă sfială, totuși, insecta în mînă. Ne era poate (și lui dar și nouă) teamă că o să-l muște! Că o să scoată de sub carapace o trompă sau... o pereche de colți de elefant! Dar nu se întîmplă nimic din toate astea... Insecta de culoare neagră-albăstrie ședea cuminte în palma prietenului nostru. O priveam cu toții curioși cînd, deodată, îl văzurăm pe Voinea pălind și clătinîndu-se. Părul i se albi și pe față și mîini îi apărură mari pete vinete... Buimăciți asistam neputincioși la cele ce se petreceau cu prietenul nostru: în cîteva clipe arăta ca un moșneag! Cu un efort supraomenesc (pentru că păream țintuiți de o forță nevăzută) mă repezii la Voinea și-i smulsei insecta din mînă aruncînd-o. După cîteva minute Voinea își recăpătă înfățișarea... Îl ridicarăm pentru a merge mai departe... Am mai mers poate încă cinci kilometri, cînd, în fața noastră răsări un șir de... Mizieni. Înalți de aproximativ doi metri, cu trupuri ca niște copaci noduroși din care brațele țîșneau ca niște ghioage! Aveau picioarele scurte, amorfe și groase. Privirea fixă, moartă. Acolo, unde trebuiau să fie urechile se vedeau două aripi mici, ca de fluturi, fîlfîind. Gura mare, tăiată parcă în piatră. Treceau pe lîngă noi fără să ne dea vreo importanță, cînd Alchior, apărînd de după o colină, curajos nevoie mare, fără alt preambul se repezi la piciorul unuia din mizieni și-și înfipse colții în el! Dar tot Alchior fu acela care începu să schelălăie de durere în timp ce mizienii, impasibili, în «șir indian», dispărură după o colină...

...O lumină verde, binefăcătoare se lăsă mai pe urmă peste coline. Simțirăm cuprinzîndu-ne o moleșeală vecină cu somnul... Eram pe cale de a adormi la adăpostul unui colț — ca de stîncă... Văzurăm îndreptîndu-se spre noi un stol de insecte negre-albăstrii. S-au așezat la cîțiva metri depărtare, pe vîrful unei coline și au început să zbîrnîie. Ne asurzeau urechile! Voinea scoase la repezeală un creion și notă pe o hîrtie: DE UNDE VENIȚI? CINE SÎNTEȚI? Numai atunci ne-am dat seama că din zbîrnîiala insectelor se puteau deslușí aceste întrebări puse în limba noastră! Au mașini cibernetice și ei, gîndii eu. Și creiere electronice, probabil... Și așa am aflat date prețioase în ce privește specificul planetei Miza 2. In primul rînd am luat cunoștință de faptul uluitor că INTELIGENȚA pe planetă era întruchipată de insectele acelea minuscule. FORȚA de mizienii-roboți pe care-i văzusem cu cîteva minute mai înainte.

Am fost invitați și conduși (în termenii cei mai civilizați) spre «Capitala» lor... I-am urmat, firește; ce altceva puteam face? Treptat, pe măsură ce ne apropiam începeau să se vadă niște așezări ciudate. Erau zeci și zeci de turnuri circulare, cam de 20—25 metri înălțime, construite din material imposibil de identificat? gresie? marmură? burete? Da, cred că era vorba de un burete special, lucios, ca argintul, pentru că prezenta porozitățile caracteristice acestuia... Străzile păreau adevărate tunele suspendate, toate acoperite de niște cupole albastre ori verzi... În sfîrșit, am fost introduși într-un soi de edificiu, enorm, fără ferestre, prevăzut cu complicate instalații de aer condiționat și surse electrice de căldură sau frig... Și... ce urma acum? Cu cine aveam să vorbim? Cu... insectele?! Cum dracu să te înțelegi cu o insectă mare cît o nucă... chiar dacă era foarte inteligentă?! Dintr-un coridor secret apăru pe neașteptate șirul de mizienii și Alchior, recidivist, se înțelege, se pregăti să-și facă datoria sa de cîine de pază, repezindu-se spre un alt picior-ghioagă (ei ce vreți, cîinii n-au memorie și pace!) dar nu ajunse, căci o trapă se deschise imediat și-l văzurăm dispărînd! Indignați tocmai ne pregăteam să cerem cont... Cui?! cînd auzirăm iar zumzetul colectiv și descifrarăm cuvintele:

— Cîinele vostru nu va păți nimic... (uite ce «plastic» știa să se exprime vocea!) Apoi: călători străini, puterea noastră supremă, Adoniții doresc să cunoască scopul care v-a îndreptat spre planeta noastră...

— Sîntem în drum spre... încercai eu, dar vocea mă întrerupse:

— Avem puterea de a vă cunoaște gîndurile... Și gîndurile voastre nu sînt de «bun augur» pentru noi... Se auzi un hohot de rîs înfiorător: știm ce plănuiți, continuă vocea. Vreți să-i salvați pe așa-numiții mizieni! Ha! Ha! Ca și cum ați avea ce face cu ei! Sînt niște simpli roboți! E drept că vii... Dar întrutotul subordonați puterii noastre... FORȚA nu are dreptul să gîndească! Nu are dreptul să capteze radiațiile cosmice! Acest drept ne aparține în exclusivitate nouă! Și acum, plecați! ne ordonă aspru vocea. Petre se repezi spre roiul de răgace și începu să amenințe cu pumnii.

— Unde e Alchior? Ce-ați făcut cu bietul meu Alchior! Am să vă răpun! Am să vă strivesc pe toate ca pe niște răgace blestemate ce sînteți! Ce altceva e de voi?! Am să vă strivesc!!!

Se produse un bîzîit uniform. Uimiți văzurăm cum lumina se schimbă, devine verde și un somn teribil ne învăluie pe toți.

Nu mai știu ce-a urmat. Atît pot spune că ne-am trezit cu toții la bordul navei, pregătită de zbor...

— Eu nu plec fără Alchior! izbucni iar Petre. Rămîn aici! Devin mizian! Forță! Cred că glumea, deși ochii îi erau plini de lacrimi.

— Ce se vede acolo? întrebă Voinea.

— Alchior! șușoti Petre.

— Ai vedenii, am rîs eu slab.

Dar, spre mirarea noastră, apăru într-adevăr temerarul cățel. Era teafăr. Sări drept în brațele stăpînului său cu un schelălăit vesel... Ah, dacă ar fi putut să ne spună prin tot ce trecuse...

...Fără îndoială că intenționam să ne reîntoarcem pe Miza 2! Dar acest lucru mai tîrziu... firește... Era un mister acolo care nu putea lăsa nepăsător pe nimeni...

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR
VOASTRE LITERARE POETUL

VIRGIL TEODORESCU

MARIA SZÖVERFI — Turda — județul Cluj.
N-are nimeni pretenția ca la vîrsta de 15 ani să scrii poezii de neuitat (deși se-ntîmplă cîteodată). Totuși, dacă ești într-adevăr înclinată spre poezie, trebuie să-ți dai seama, chiar la vîrsta aceasta, că între senzație (adică înregistrarea imediată) și transformarea acestei senzații în imagine, se petrece un fenomen pe care l-am putea asemui ca cristalizarea diferitelor substanțe lichide supuse la mari presiuni. Imaginea constituie ultima sinteză a unui șir de senzații, pe care, deși le însumează, le schimbă în așa fel încît ele devin de nerecunoscut. Ca să înțelegi mai bine e ca și cum ai face dintr-o bucată de lemn oarecare o sculptură ținînd seama, bineînțeles, de ramificația fibrei lemnoase și de posibilitățile de adaptare ale materialului brut. N-ai ajuns încă la acest stadiu (vezi: *Am încercat să scriu o poezie)*. Continuă să scrii. Poate vei descoperi IMAGINEA.

DIANA DRAGOȘ — Constanța.
Dintre cele trei poezii trimise am remarcat: *Dunăre*, *Dunărea mea*, dar nici *Cîntec de leagăn*, nu este o poezie chiar de azvîrlit. Ambele sînt dovada unei firi sensibile, delicate, predispusă la reverie. Mai trimite. Și... atenție la gramatică! Abia după ce o cunoști perfect îți poți permite luxul s-o schimbi (în joacă sau nu).

MARCELA MAREȘ — Piatra Mare — Brașov.
Cele trei bucăți ar putea fi niște poeme în proză dacă și-ar menține o tensiune lirică. Ea dispare însă din pricina inconsistențelor verbale și a tendinței de a dramatiza cînd nu e nevoie. Îmi vei da dreptate citind cu atenție «Tragedia de la '43». Observ o îndemînare în folosirea cuvîntului precum și precizia termenilor. Mai trimite.

MIHAELA CRISTESCU — București.
Dragă Mihaela, îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, dar poezia *Făgăduială și răsplată* (se spune, parcă: «după faptă și răsplată) dar mă rog nu trece dincolo de o versificație umoristică de calitate inferioară. Nu e vorba de *naivitate*. *Naivitatea în sine*, poate deveni element poetic. Dumneata însă vrei să *imiți naivitatea*. Și nu izbutești.

NICOLAE URSULEANU — Cîmpina — județul Prahova.
Intențiile dumitale sînt lăudabile, dar poezia pe care ne-o trimiți este departe de a fi la înălțimea evenimentului.

GIULIA POPA — Bacău.
Fantezia dumitale se exercită mai bine în domeniul prozei. «Orașul submarin» ar putea deveni o povestire fantastică meritorie dacă ai consimți să dai cadrului acvatic, precum și finalului povestirii, mai multă amploare și mai multă putere de rezistență. Așa cum e, pare un fragment dintr-o istorisire al cărei scop este abia enunțat. Încearcă. În desenul anexat se disting niște șosele submarine. Ocupă-te de ele.

DANA-MARILENA ANTOHE — Tecuci — județul Galați.
Dragă Dana-Marilena, deși respecți indicațiile date anterior (adică ne trimiți o *povestire scurtă)* — am impresia că faci o confuzie involuntară între *simplitate* și *simplism*. Subiectul povestirii (dacă se poate vorbi de un subiect, în sens literar) nu e într-adevăr deloc complicat, în schimb e tratat simplist. «A fost cîndva» nu este o lucrare literară, ci consemnarea, lipsită de emotivitate, a unui fapt. E prea puțin.

RODICA CRIȘAN — Jucu-județul Cluj.
Mai întîi: nu se spune *monstre* ci *mostre* (probe). Apoi: poeziile nu trebuie să fie disecate, ca un bolnav pe masa de operație, căci articulațiile unei poezii sînt, adeseori, aproape invizibile. Poezia trebuie să provoace acea stare de emoție și de interes care îi garantează autenticitatea. Între impulsul poetic spontan și luciditate există relații mult mai complicate și mai subtile decît îți închipui. *Judecata rece*, în înțelesul obișnuit al cuvîntului, desființează țesutul emotiv. Poezia *Mi-e sete* reține prin sinceritatea ei directă. Cealaltă e plină de locuri comune.

CRISTIAN GREȘEANU — Scrioaștea-județul Teleorman.
Poezia pe care o trimiți e aproape frumoasă. Dar nu e încă împlinită, nu din pricina rimelor stîngace (care îi dau farmec) ci pentru că portretul bunicii rămîne suspendat în aer. Mai trimite.

CONSTANTIN LUCACHE — Iași.
Te rog să mă crezi, dragul meu copil, că ești prea idilic în porniri și-n tril și că ciocîrlia ce se-naltă-n slavă este cam peltică și puțin gîngavă.

FLORICA-NICULINA P. CONSTANTIN, comuna Pravița de Jos-Cîmpina, județul Prahova.
Dacă dumneatale, fiind elevă în clasa a V-a, ai scris aceste poezii, care denotă nu numai o sensibilitate remarcabilă, dar și o lectură avansată, eu te salut cu mult respect. N-aș vrea să mă amestec, dîndu-ți sfaturi, pentru că ești pe drumul cel bun. Am ales, pentru a fi publicată în numărul de față al revistei, poezia intitulată: *Un gînd*.

NICOLAE CUCERZAN, Tileagd — județul Bihor.
Mai încearcă. Și caută să nu-l mai imiți pe Coșbuc atunci cînd folosești în poezie elemente folclorice. Folclorul e o sursă inepuizabilă dar el trebuie prelucrat și mai ales prelucrat după rețete proprii.

DOINA VOINEL, comuna Leordeni — județul Argeș.
Încă nu. Te-aș ruga să nu mai faci deosebire între poezia ocazională și poezia propriu-zisă, pentru că toate poeziile sînt ocazionale, atunci cînd trec dincolo de stricta consemnare a evenimentelor și se acordă cu dorința poetului.

La dumneatale această fuziune nu s-a petrecut încă. Mai trimite.

LEILA PLATON, Cîmpulung Moldovenesc — județul Suceava
Ți s-a scris, văd, că una din poeziile trimise mai înainte seamănă cu a nu știu cărui poet. Cele expediate acum, deși nu reproduc aidoma versuri sau strofe, stau sub directa influență a lui Coșbuc, atît ca atmosferă cît și ca sistem general imagistic.

«Și-adoarme ochii la copii» — este forțat și impropriu.

Încearcă să depășești această fază de imitație servilă și mai trimite.

VASILE DRAGOMIR, Baia Mare — județul Maramureș.
Se prea poate să se fi petrecut acel «salt calitativ» despre care vorbești, căci poeziile (în număr de patru) rețin atenția prin fiorul curat care le străbate, contemplativ și melancolic.

Cu toate că n-ai descoperit încă mijloacele de expresie care îți convin, («Pînă acum am scris *versuri*» — a spus un mare poet. «Ca să scriu *poezie*, trebuie să muncesc»), cu toate că nu stăpînești încă limbajul, cred că merită, totuși, să fie tipărită în numărul de față al revistei poezia cu titlul: *Flori I*.

UN GÎND

Un gînd de poetă
Mută zarea apusului
Mai departe,
Scoală zorile din roua lacrimilor
Mai devreme,
Botează pămîntul cu stihuri
Poate stîngace,
Face să sune plînsul frunzei de plop
Mai încet,
Atunci cînd se stinge prima sete a pămîntului.

FLORICA NICULINA CONSTANTIN
cl. a V-a,
com. Pravița de Jos, Cîmpina

FLORI

Parc-ați furat mirosul întîiului sărut
Flori fără nume, flori fără nume
Albe, plăpînde, crescute din lut
Singure-n lume, singure-n lume

Păstrat-ați din iarna apusă acum
Albul zăpezii, albul zăpezii
Cu fragede trupuri prin voi facu-și drum
Mieii și iezii, meii și iezii

Venit-ați la noi să țeseți covoare
Pe munți și pe dealuri, pe munți și pe dealuri
Cînd straniu se-ntinde miros de ogoare
În lungul de maluri, în lungul de maluri.

VASILE DRAGOMIR
Baia Mare - jud. Maramureș

Un public cald și receptiv: publicul lui „Țăndărică”

ȚĂNDĂR LA 20 a DE

Pe ulițele tîrgurilor de odinioară și pe la bîlciuri, copiii se îngrămădeau să vadă teatrul de păpuși. Două personaje obișnuite ale spectacolelor din acea vreme.

Cînd se dădea de veste că Vasilache și Marioara au sosit la vreun iarmaroc, lumea se grăbea să-i vadă. Isprăvile lor erau totdeauna spre hazul tuturor.

Lumea păpușilor nu este legată numai de copilărie. Maturi fiind, ne oprim adeseori cu duioșie la plăsmuirea din hîrtie colorată, cu ochi de mărgean și părul de borangic. Poate pentru că dorim să prelungim pînă tîrziu soarele copilăriei.

Cînd sîntem mici, mergem la teatrul de păpuși atrași de lumea mirifică a basmului, de desfășurarea unor întîmplări extraordinare și privind în sală, prinși în mrejele acțiunii, uităm că ne aflăm în plină ficțiune. Cînd sîntem mari nu vrem să ne refuzăm bucuria reîntîlnirii cu o lume de feerie, dar acum am învățat să deslușim sensurile mai profunde ale metaforelor, înțelegem ideile care ni se transmit și știm că în fața noastră se desfășoară un spectacol, și numai un spectacol. Știm că toată lumea de păpuși este pusă în mișcare de niște vrăjitori ai scenei, de acei care poartă numele de mînuitori. Ei sînt aceia care dau viață crăiesei pădurilor, păsărilor văzduhului și poznașilor puși pe tot felul de ghidușii. Cu ajutorul degetelor care se mișcă într-un ciudat, miniatural balet, prinde viață o lume care altfel ar rămîne inertă.

Dar...să lăsăm introducerea. Poftiți cu mine la o aniversare. Teatrul de păpuși din București împlinește 20 de ani. Și împreună cu el împlinește această vîrstă și mult îndrăgitul personaj de la care i-a venit numele: Țăndărică. Iată-l, ne iese înainte cu mișcările sale vioaie, de băiețandru neastîmpărat, ne privește semeț cu ochii din care se revarsă tot albastrul mării și apoi este gata să stea de vorbă cu noi oaspeții.

— Țăndărică, povestește-ne ceva despre tine.

— La leagănul meu, care de fapt se cheamă lada de păpuși, au stat multe ursitoare, dar cea care mi-a dat chip este binecunoscuta creatoare de păpuși Ella Conovici. Ea a ținut să fiu un băiat vesel, fără zorzoane și mi-a dăruit ceva care îmi place foarte mult: suplețea. Apoi Ștefan Hablinski mi-a pictat decorurile. Silvia Chicoș mi-a dăruit vocea. Iar cînd am apărut, așa cum mă vedeți acum, în fața Margaretei Niculescu, directoarea teatrului, ea a spus: «Hm, e bine cioplit, îmi place»!. Și generoasă mi-a dăruit tot imperiul Teatrului de păpuși, care de-altfel îmi poartă numele. De atunci, am ieșit din lada de păpuși și am pornit în lumea scenei de unde m-am întîlnit adeseori cu copii de toate vîrstele. Anii au trecut pe nesimțite în lumea plină de fantezie și strălucire a rampei. Iar azi împlinesc 20 de ani, 20 de primăveri, cum se zice. Și la ora asta, am o mulțime de frați și surori.

— Vrei să povestești «Cutezătorilor» ceva despre ei?

— Cu plăcere. Dar, pentru asta, îi poftesc pe cutezători să vină la teatrul nostru, fără să strîmbe din nas spunînd că «asta-i pentru cei mici». La noi îl vor cunoaște pe «Micul Prinț» personaj de o inefabilă poezie, din extraordinara partitură a scriitorului francez Antoine de Saint Exupery, lucrare care pledează pentru tot ce există bun și frumos pe lume. Apoi îi va cunoaște pe frații mei care joacă în spiritualul spectacol de varietăți «Cabaretissimo», și vor urmări pe cei care participă la neprevăzutele întîmplări ale lui Don Cristobal.

De asemenea, pe tinerii care n-au văzut spectacolul «Cartea cu Apolodor» îi poftesc să străbată odată cu eroii poetului Gellu Naumm, drumul spre Polul Sud, să observe peisajul, oamenii, feluritele moduri de viață și de fapt să înțeleagă toate observațiile pe care le face malițiosul Apolodor. Mă opresc aici, deși despre păpuși, frații mei, aș putea să povestesc fără sfîrșit.

Nu mai puțin mi-ar plăcea să vorbesc de oamenii din jurul meu, artiști de mare autenticitate. Regizorii: M. Niculescu, Ștefan Lenkish, de pictorii scenografi:

Moment din spectacolul «Nocturn I» pe care vi-l recomandăm.

MICRO-DOCUMENTAR

PĂPUȘA MÎNUITĂ PE DEGETE, ÎNCADRATĂ PE «SCENA» UNEI LĂZI DE LEMN, ȘI-A FĂCUT APARIȚIA ÎN ȚARA NOASTRĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA. LA «PĂPUȘERII», ARATĂ DOCUMENTELE VREMII, S-AU JUCAT PRIMELE SPECTACOLE ÎN LIMBA ȚĂRII.

ÎNTÎIILE SPECTACOLE CU PĂPUȘI S-AU DESFĂȘURAT SUB FORMA VICLEIMULUI ȘI SE PREZENTAU ÎN TIMPUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ ÎNCHEIND REPREZENTAȚIILE RELIGIOASE ALE IROZILOR. SPECTACOLUL AVEA UN CARACTER LAIC DE PROTEST SOCIAL DIN CARE PRICINĂ PĂPUȘARII ERAU PRIGONIȚI ADESEORI DE AUTORITĂȚI. O AUTORIZAȚIE DE PREZENTARE A SPECTACOLELOR SE OBȚINEA FOARTE GREU.

UN DOCUMENT DAT DE COMISARIATUL DE POLIȚIE DIN BUCUREȘTI, ESTE ELOCVENT ÎN SENSUL ACESTA: «PĂPUȘELE CE SE VA ÎNTREBUINȚA LA VICLEIM NU VOR PUTEA AVEA HAINE MILITARE SAU ASEMĂNARE CU VREO PERSOANĂ».

•Scena de păpuși a acelei vremi era o ladă (denumită în Moldova hîrzob și în Muntenia chivot) sprijinită pe două scaune. Păpușarul se așeza la pămînt și îndăratul lăzii într-o deschizătură juca păpușile. Spectacolele de păpuși se desfășurau în tîrguri și bîlciuri ori pe ulițele satelor.

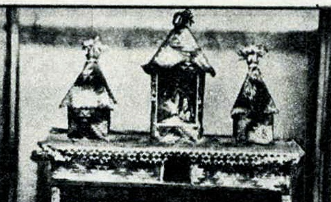

Așa arăta odinioară o scenă a teatrului de păpuși (Zona Hurez).

•Păpușile erau făcute din lemn, cioplite rudimentar, îmbrăcate cu petice colorate. Trăsăturile păpușii erau îngroșate exagerat de un comic dus pînă la grotesc.

•Jocul păpușilor era însoțit de un lăutar care cînta cîte o melodie în parte pentru fiecare păpușă-personaj. De cele mai multe ori comicul scenetelor prezentate reieșea din pitorescul limbajului folosit de personaje.

•DIN GALERIA DE PĂPUȘI PE CARE LE ÎNTÎLNIM ÎN SPECTACOLE DE BÎLCI ÎI AFLĂM PE VASILACHE ȘI MARIOARA, JANDARMUL, FILFIZONUL, NEGUSTORUL DE CARE ÎȘI RÎDEA FĂRĂ CRUȚARE AUTORUL POPULAR.

Spectacolul de bîlci pășește în veacul al XX-lea ca singur reprezentant al artei păpușerești.

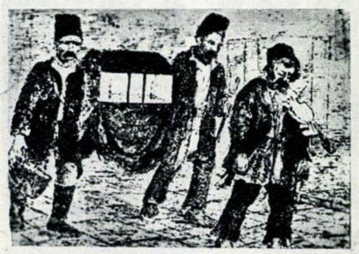

Păpușarii ducînd lada sau hîrzobul cu păpuși, însoțiți de un scripcar (sfîrșitul secolului XIX)

Încercările de înființare a unui teatru de păpuși modern, la noi în țară, datează din primele decenii ale secolului al XX-lea. Între anii 1927—31 profesorul Theodor Năstase, pictorul G. Lövendal și sculptorița Ioana Basarab încearcă să pună bazele unui teatru de păpuși cult. Primul spectacol are loc în mai 1928 și se bucură de o primire entuziastă. Aprecierile criticii sînt elogioase. Lipsa de fonduri, greutățile materiale fac ca abia în anul 1930 să se poată prezenta o a doua premieră. Titlul piesei alese este „Motanul încălțat”. Dar începuturile acestea se sting repede, datorită dezinteresului din partea autorităților.

•ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1945 ACEEAȘI PASIONATĂ LUCIA CALOMERI PUNE BAZELE PRIMULUI TEATRU PROFESIONIST DE MARIONETE DIN ȚARA NOASTRĂ. I SE ALĂTURĂ UN NUMĂR DE PICTORI, REGIZORI, SCENOGRAFI, ÎNVĂȚĂTORI.

•În 1949 se creează Teatrul de stat «Țăndărică».

În decurs de 20 de ani, teatrul Țăndărică a avut 70 de premiere totalizînd peste 10 000 de reprezentații.

ŢARA CELOR 60.000

FINLA

1

3

(urmare din pag. 3)

tice și aride. Apoi, deodată, în față se deschide cîmpia din sudul țării, cu ogoarele dispuse fîșii-fîșii, ca dungile unui covor maramureșan. Zburăm pe deasupra grînarului Finlandei — și nu mică mi-a fost mirarea cînd, acolo, jos, am zărit cîteva fîntîni cu cumpănă, ca pe Bărăgan. Pilotul însă nu mi-a dat răgazul să-mi pun prea multe întrebări în această privință, pentru că am și aterizat. Era aproape 10 seara, dar Helsinki, acest frumos copil al Balticei, strălucea alb și albastru în lumina unui soare care nu voia să mai apună.

Capitala Finlandei este un oraș modern. Deși istoria sa numără 400 de ani — din vechea cetate construită în lemn (material tradițional prin excelență) n-a mai rămas decît temelia bisericii. A ars de nenumărate ori, dar cenușa trecutului este liantul care a dat tărie betonului armat din curajoasa și moderna arhitectură finlandeză de azi. Lemnul are însă și acum, pe planșetele arhitecților, un rol deosebit de important: numai că este vorba de lemnul viu — bradul și mesteacănul care freamătă plin de prospețime în planurile noilor sistematizări urbane. Pentru că una din caracteristicile orașului din zilele noastre o reprezintă construcția blocurilor în mijlocul naturii. O experiență temerară în acest domeniu, dar care a căpătat gir internațional se numește *Tapiola*. Supranumit și «orașul grădină», Tapiola se află în imediata apropiere a golfului Finlandei, la numai 9 kilometri distanță de centrul Capitalei. Are aproape 40 000 locuitori, iar blocurile înalte de 10—15 etaje, sălile de concert, magazinele și restaurantele au crescut, în mijlocul pădurii, ca brazii. Peste tot terenuri de sport, locuri de joc pentru copii, piscine. Grija pentru tînăra generație, pentru buna ei dispoziție, am descoperit-o și în parcul de atracții — «Linnanmaki» din Helsinki: «roata lumii» «lanțuri», «căișori», «avioane», «rachete», «orășelul lui Walt Disney» etc. Veselia care iradia fața micilor vizitatori ai parcului am mai întîlnit-o, peste cîteva zile, pe o insulă, în mijlocul unui lac. Eram la o tabără de pionieri, lîngă Pori, un alt oraș al Finlandei.

2

SAUNA

Nu este finlandez care să nu-ți vorbească cu o mîndrie, la început socotind-o, poate, puțin cam ciudată, despre *saună*, această tradițională baie nordică. Văzusem numeroase cărți poștale ilustrate, citisem multe prospecte care prezentau *sauna* în cele mai vii culori, dar nu mă așteptam să o întîlnesc pe malul fiecărui lac, ba chiar și sus, pe terasa de la al 15-lea nivel al blocurilor din Tapiola. Un finlandez, care se respectă, are program de saună de două-trei ori pe săptămînă și nu trebuie să te mire faptul că, adesea, în zilele de odihnă, parcurge cîteva sute de kilometri, pentru a ajunge la lacul preferat. O necesitate? Un obicei? Realitatea este că pe finlandezi îi poți cunoaște cel mai bine acolo, în aburul uscat emanat de pietrele aproape incandescente ale saunelor, peste care, cu un veritabil ritual, se aruncă în permanență apă rece, pînă ce temperatura din jur ajunge la aproape 80 grade Celsius. M-au învățat și pe mine pionierii și comandanții din tabăra despre care aminteam mai înainte, cîte ceva din tainele acestei primeniri de foc, ațîțată de șfichiuirea trupului cu frunze tinere de mesteacăn, după care urmează acea uluitoare

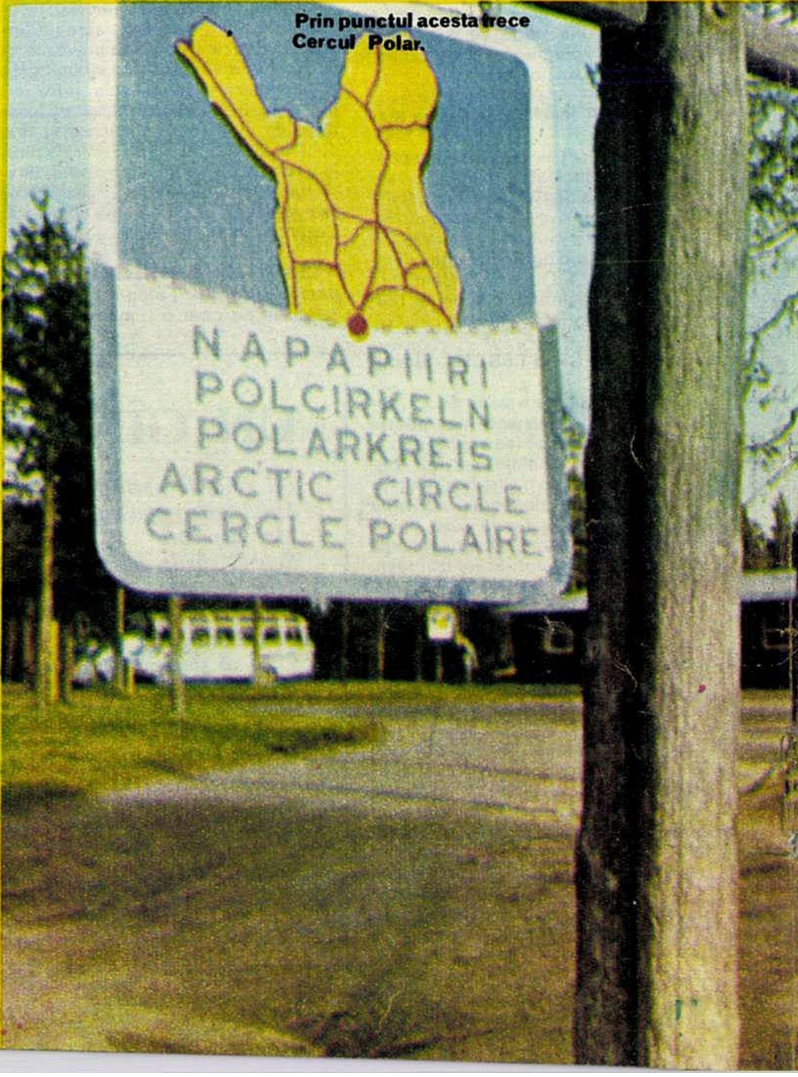
Prin punctul acesta trece Cercul Polar.

scufundare în lacul de cleștar, cînd nu mai simți răceala de gheață a apei, și cînd, dimpotrivă, ai impresia că te afli într-o baie călduță, numai bună pentru prunci. Și ritualul acesta este luat de la început de două trei ori, pînă cînd, ușor ca un fulg, simți cum te îmbrățișează valuri aurii de viață și sănătate. De aceea, desigur, pionierii finlandezi din tabăra aceea de pe insulă dormeau în aer liber, dar nici unul nu se plîngea de guturai!

UN CERTIFICAT LAPIDAR

De la Helsinki la Rovaniemi, cei 709 kilometri i-am străbătut cu trenul într-o noapte parcă din ce în ce mai albă, și asta cu atît mai mult cu cît n-am putut închide un ochi. Degeaba mă îmbia patul vagonului de dormit! Pe culoar, cu ochii pe fereastră, urmăream peisajul pădurii de conifere, monoton, dar parcă mereu mai proaspăt, mai viu... Trenul trece prin Tampere, Kokkola, Oulu, Kemi... Brazii, in extremitatea sudică și în centrul Finlandei — voinici și înalti cît cerul — începeau să capete acum înfățișarea unor flăcăiandri; apoi toți s-au transformat în brazi-copii. Mă apropiam de Cercul polar, moment unic, al cărui simbol căpăta rezonanțe profunde, chiar dacă trecusem pînă atunci peste multe paralele și meridiane. Acolo, la Rovaniemi, în apropierea acelei linii simbolice care marchează Cercul polar de nord, multe din ideile mele preconcepute, în materie de geografie, aveau să fie complet revizuite. Pînă atunci un lucru era pentru mine deosebit de clar: Cercul polar de sud, îmbrățișează, cu o uluitoare exactitate, conturul alb de zăpadă — pe toate hărțile — al Antarticei. La ce mă puteam aștepta de la Cercul polar de nord? Întrebarea cerea un răspuns sobru... rece. Iată-l înscris, schematic, dar exact, pe caietul de reporter: «Temperatura: +20 ; degeaba am cărat pardesiul! Trebuie să umblu în cămașă... Brazii și mestecenii — deși nu mai sînt așa de înalți, explodează într-un verde nemaipomenit de proaspăt; la fel și iarba...

În noua bibliotecă din Rovaniemi — al cărui plan a fost conceput de renumitul arhitect Alvar Aalto — am văzut- o colecție de păsări din această regiune ce număra nu mai puțin de 283 de specii diferite... Orașul distrus complet acum 25 de ani de armatele hitleriste a fost reconstituit în întregime; azi este unul dintre orașele cele mai moderne din Finlanda... În bibliotecă (nu are ferestre — lumina pătrunde din plafon, indirect), am găsit o revistă tipărită la noi: «România azi».

(continuare în pag. 13)

DE LACURI
ANDA

4

5

1 **Helsinki. Una din arterele principale ale orașului.**

2 **Capitala finlandeză văzută din avion.**

3 **Într-un splendid cadru natural, se ridică Tapiola — orașul grădină.**

4-5 **In peisajul nordic, lacurile și pădurea de pin sînt elemente nelipsite.**

Popas într-un cadru pitoresc.

Un public cald și receptiv: publicul lui „Tăndărică”

TĂNDĂR LA 20 DE

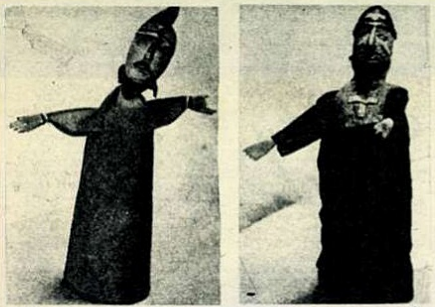

Pe ulițele tîrgurilor de odinioară și pe la bîlciuri, copiii se îngrămădeau să vadă teatrul de păpuși. Două personaje obișnuite ale spectacolelor din acea vreme.

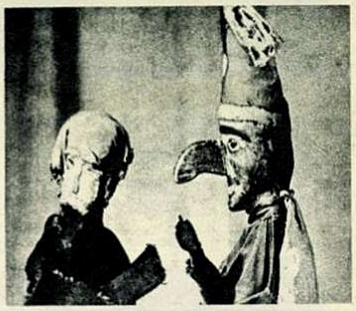

Cînd se dădea de veste că Vasilache și Marioara au sosit la vreun iarmaroc, lumea se grăbea să-i vadă. Isprăvile lor erau totdeauna spre hazul tuturor.

Lumea păpușilor nu este legată numai de copilărie. Maturi fiind, ne oprim adeseori cu duioșie la plăsmuirea din hîrtie colorată, cu ochi de mărgean și părul de borangic. Poate pentru că dorim să prelungim pînă tîrziu soarele copilăriei.

Cînd sîntem mici, mergem la teatrul de păpuși atrași de lumea mirifică a basmului, de desfășurarea unor întîmplări extraordinare și privind în sală, prinși în mrejele acțiunii, uităm că ne aflăm în plină ficțiune. Cînd sîntem mari nu vrem să ne refuzăm bucuria reîntîlnirii cu o lume de feerie, dar acum am învățat să deslușim sensurile mai profunde ale metaforelor, înțelegem ideile care ni se transmit și știm că în fața noastră se desfășoară un spectacol, și numai un spectacol. Știm că toată lumea de păpuși este pusă în mișcare de niște vrăjitori ai scenei, de acei care poartă numele de mînuitori. Ei sînt aceia care dau viață crăiesei pădurilor, păsărilor văzduhului și poznașilor puși pe tot felul de ghidușii. Cu ajutorul degetelor care se mișcă într-un ciudat, miniatural balet, prinde viață o lume care altfel ar rămîne inertă.

Dar...să lăsăm introducerea. Poftiți cu mine la o aniversare. Teatrul de păpuși din București împlinește 20 de ani. Și împreună cu el împlinește această vîrstă și mult îndrăgitul personaj de la care i-a venit numele: Țăndărică. Iată-l, ne iese înainte cu mișcările sale vioaie, de băiețandru neastîmpărat, ne privește semeț cu ochii din care se revarsă tot albastrul mării și apoi este gata să stea de vorbă cu noi oaspeții.

— Țăndărică, povestește-ne ceva despre tine.

— La leagănul meu, care de fapt se cheamă lada de păpuși, au stat multe ursitoare, dar cea care mi-a dat chip este binecunoscuta creatoare de păpuși Ella Conovici. Ea a ținut să fiu un băiat vesel, fără zorzoane și mi-a dăruit ceva care îmi place foarte mult: suplețea. Apoi Ștefan Hablinski mi-a pictat decorurile. Silvia Chicoș mi-a dăruit vocea. Iar cînd am apărut, așa cum mă vedeți acum, în fața Margaretei Niculescu, directoarea teatrului, ea a spus: «Hm, e bine cioplit, îmi place»!. Și generoasă mi-a dăruit tot imperiul Teatrului de păpuși, care de-altfel îmi poartă numele. De atunci, am ieșit din lada de păpuși și am pornit în lumea scenei de unde m-am întîlnit adeseori cu copii de toate vîrstele. Anii au trecut pe nesimțite în lumea plină de fantezie și strălucire a rampei. Iar azi împlinesc 20 de ani, 20 de primăveri, cum se zice. Și la ora asta, am o mulțime de frați și surori.

— Vrei să povestești «Cutezătorilor» ceva despre ei?

— Cu plăcere. Dar, pentru asta, îi poftesc pe cutezători să vină la teatrul nostru, fără să strîmbe din nas spunînd că «asta-i pentru cei mici». La noi îl vor cunoaște pe «Micul Prinț» personaj de o inefabilă poezie, din extraordinara partitură a scriitorului francez Antoine de Saint Exupery, lucrare care pledează pentru tot ce există bun și frumos pe lume. Apoi îi va cunoaște pe frații mei care joacă în spiritualul spectacol de varietăți «Cabaretissimo», și vor urmări pe cei care participă la neprevăzutele întîmplări ale lui Don Cristobal.

De asemenea, pe tinerii care n-au văzut spectacolul «Cartea cu Apolodor» îi poftesc să străbată odată cu eroii poetului Gellu Naumm, drumul spre Polul Sud, să observe peisajul, oamenii, feluritele moduri de viață și de fapt să înțeleagă toate observațiile pe care le face malițiosul Apolodor. Mă opresc aici, deși despre păpuși, frații mei, aș putea să povestesc fără sfîrșit.

Nu mai puțin mi-ar plăcea să vorbesc de oamenii din jurul meu, artiști de mare autenticitate. Regizorii: M. Niculescu, Ștefan Lenkish, de pictorii scenografi:

Moment din spectacolul «Nocturn I» pe care vi-l recomandăm.

MICRO-DOCUMENTAR

PĂPUȘA MINUITĂ PE DEGETE, ÎNCADRATĂ PE «SCENA» UNEI LĂZI DE LEMN, ȘI-A FĂCUT APARIȚIA ÎN ȚARA NOASTRĂ LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XIX-LEA. LA «PĂPUȘERII», ARATĂ DOCUMENTELE VREMII, S-AU JUCAT PRIMELE SPECTACOLE ÎN LIMBA ȚĂRII.

ÎNTÎIILE SPECTACOLE CU PĂPUȘI S-AU DESFĂȘURAT SUB FORMA VICLEIMULUI ȘI SE PREZENTAU ÎN TIMPUL SĂRBĂTORILOR DE IARNĂ ÎNCHEIND REPREZENTAȚIILE RELIGIOASE ALE IROZILOR. SPECTACOLUL AVEA UN CARACTER LAIC DE PROTEST SOCIAL DIN CARE PRICINĂ PĂPUȘARII ERAU PRIGONIȚI ADESEORI DE AUTORITĂȚI. O AUTORIZAȚIE DE PREZENTARE A SPECTACOLELOR SE OBȚINEA FOARTE GREU.

UN DOCUMENT DAT DE COMISARIATUL DE POLIȚIE DIN BUCUREȘTI, ESTE ELOCVENT ÎN SENSUL ACESTA: «PĂPUȘELE CE SE VA ÎNTREBUINȚA LA VICLEIM NU VOR PUTEA AVEA HAINE MILITARE SAU ASEMĂNARE CU VREO PERSOANĂ».

●*Scena de păpuși a acelei vremi era o ladă (denumită în Moldova hîrzob și în Muntenia chivot) sprijinită pe două scaune. Păpușarul se așeza la pămînt și îndăratul lăzii într-o deschizătură juca păpușile. Spectacolele de păpuși se desfășurau în tîrguri și bîlciuri ori pe ulițele satelor.*

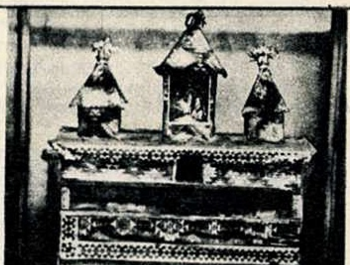

Așa arăta odinioară o scenă a teatrului de păpuși (Zona Hurez).

●Păpușile erau făcute din lemn, cioplite rudimentar, îmbrăcate cu petice colorate. Trăsăturile păpușii erau îngroșate exagerat de un comic dus pînă la grotesc.

●*Jocul păpușilor era însoțit de un lăutar care cînta cîte o melodie în parte pentru fiecare păpușă-personaj. De cele mai multe ori comicul scenetelor prezentate reieșea din pitorescul limbajului folosit de personaje.*

●DIN GALERIA DE PĂPUȘI PE CARE LE ÎNTÎLNIM ÎN SPECTACOLE DE BÎLCI ÎI AFLĂM PE VASILACHE ȘI MARIOARA, JANDARMUL, FILFIZONUL, NEGUSTORUL DE CARE ÎȘI RÎDEA FĂRĂ CRUȚARE AUTORUL POPULAR.

Spectacolul de bîlci pășește în veacul al XX-lea ca singur reprezentant al artei păpușerești.

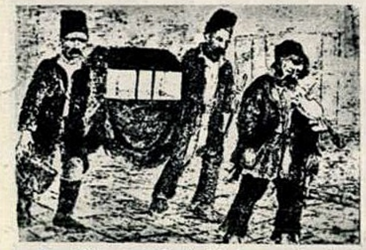

Păpușarii ducînd lada sau hîrzobul cu păpuși, însoțiți de un scripcar (sfîrșitul secolului XIX)

Încercările de înființare a unui teatru de păpuși modern, la noi în țară, datează din primele decenii ale secolului al XX-lea. Între anii 1927—31 profesorul Theodor Năstase, pictorul G. Lövendal și sculptorița Ioana Basarab încearcă să pună bazele unui teatru de păpuși cult. Primul spectacol are loc în mai 1928 și se bucură de o primire entuziastă. Aprecierile criticii sînt elogioase. Lipsa de fonduri, greutățile materiale fac ca abia în anul 1930 să se poată prezenta o a doua premieră. Titlul piesei alese este „Motanul încălțat”. Dar începuturile acestea se sting repede, datorită dezinteresului din partea autorităților.

●ÎN PRIMĂVARA ANULUI 1945 ACEEAȘI PASIONATĂ LUCIA CALOMERI PUNE BAZELE PRIMULUI TEATRU PROFESIONIST DE MARIONETE DIN ȚARA NOASTRĂ. I SE ALĂTURĂ UN NUMĂR DE PICTORI, REGIZORI, SCENOGRAFI, ÎNVĂȚĂTORI.

●În 1949 se creează Teatrul de stat «Țăndărică».

În decurs de 20 de ani, teatrul Țăndărică a avut 70 de premiere totalizînd peste 10 000 de reprezentații.

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR VOASTRE LITERARE POETUL

VIRGIL TEODORESCU

MARIA SZÖVERFI — Turda — județul Cluj.
N-are nimeni pretenția ca la vîrsta de 15 ani să scrii poezii de neuitat (deși se-ntîmplă cîteodată). Totuși, dacă ești într-adevăr înclinată spre poezie, trebuie să-ți dai seama, chiar la vîrsta aceasta, că între senzație (adică înregistrarea imediată) și transformarea acestei senzații în imagine, se petrece un fenomen pe care l-am putea asemui ca cristalizarea diferitelor substanțe lichide supuse la mari presiuni. Imaginea constituie ultima sinteză a unui șir de senzații, pe care, deși le însumează, le schimbă în așa fel încît ele devin de nerecunoscut. Ca să înțelegi mai bine e ca și cum ai face dintr-o bucată de lemn oarecare o sculptură ținînd seama, bineînțeles, de ramificația fibrei lemnoase și de posibilitățile de adaptare ale materialului brut. N-ai ajuns încă la acest stadiu (vezi: *Am încercat să scriu o poezie)*. Continuă să scrii. Poate vei descoperi IMAGINEA.

DIANA DRAGOȘ — Constanța.
Dintre cele trei poezii trimise am remarcat: *Dunăre, Dunărea mea*, dar nici *Cîntec de leagăn*, nu este o poezie chiar de azvîrlit. Ambele sînt dovada unei firi sensibile, delicate, predispusă la reverie. Mai trimite. Și... atenție la gramatică! Abia după ce o cunoști perfect îți poți permite luxul s-o schimbi (în joacă sau nu).

MARCELA MAREȘ — Piatra Mare — Brașov.
Cele trei bucăți ar putea fi niște poeme în proză dacă și-ar menține o tensiune lirică. Ea dispare însă din pricina inconsistențelor verbale și a tendinței de a dramatiza cînd nu e nevoie. Îmi vei da dreptate citind cu atenție «Tragedia de la '43». Observ o îndemînare în folosirea cuvîntului precum și precizia termenilor. Mai trimite.

MIHAELA CRISTESCU — București.
Dragă Mihaela, îmi pare rău că trebuie să te dezamăgesc, dar poezia *Făgăduială și răsplată* (se spune, parcă: «după faptă și răsplată) dar mă rog nu trece dincolo de o versificație umoristică de calitate inferioară. Nu e vorba de *naivitate. Naivitatea în sine*, poate deveni element poetic. Dumneata însă vrei să *imiți naivitatea*. Și nu izbutești.

NICOLAE URSULEANU — Cîmpina — județul Prahova.
Intențiile dumitale sînt lăudabile, dar poezia pe care ne-o trimiți este departe de a fi la înălțimea evenimentului.

GIULIA POPA — Bacău.
Fantezia dumitale se exercită mai bine în domeniul prozei. «Orașul submarin» ar putea deveni o povestire fantastică meritorie dacă ai consimți să dai cadrului acvatic, precum și finalului povestirii, mai multă amploare și mai multă putere de rezistență. Așa cum e, pare un fragment dintr-o istorisire al cărei scop este abia enunțat. Încearcă. În desenul anexat se disting niște șosele submarine. Ocupă-te de ele.

DANA-MARILENA ANTOHE — Tecuci — județul Galați.
Dragă Dana-Marilena, deși respecți indicațiile date anterior (adică ne trimiți o *povestire scurtă)* — am impresia că faci o confuzie involuntară între *simplitate* și *simplism*. Subiectul povestirii (dacă se poate vorbi de un subiect, în sens literar) nu e într-adevăr deloc complicat, în schimb e tratat simplist. «A fost cîndva» nu este o lucrare literară, ci consemnarea, lipsită de emotivitate, a unui fapt. E prea puțin.

RODICA CRIȘAN — Jucu-județul Cluj.
Mai întîi: nu se spune *monstre* ci *mostre* (probe). Apoi: poeziile nu trebuie să fie disecate, ca un bolnav pe masa de operație, căci articulațiile unei poezii sînt, adeseori, aproape invizibile. Poezia trebuie să provoace acea stare de emoție și de interes care îi garantează autenticitatea. Între impulsul poetic spontan și luciditate există relații mult mai complicate și mai subtile decît îți închipui. *Judecata rece*, în înțelesul obișnuit al cuvîntului, desființează țesutul emotiv. Poezia *Mi-e sete* reține prin sinceritatea ei directă. Cealaltă e plină de locuri comune.

CRISTIAN GREȘEANU — Scrioaștea-județul Teleorman.
Poezia pe care o trimiți e aproape frumoasă. Dar nu e încă împlinită, nu din pricina rimelor stîngace (care îi dau farmec) ci pentru că portretul bunicii rămîne suspendat în aer. Mai trimite.

CONSTANTIN LUCACHE — Iași.
Te rog să mă crezi, dragul meu copil, că ești prea idilic în porniri și-n tril și că ciocîrlia ce se-nalță-n slavă este cam peltică și puțin gîngavă.

FLORICA-NICULINA P. CONSTANTIN, comuna Pravița de Jos-Cîmpina, județul Prahova.
Dacă dumneatale, fiind elevă în clasa a V-a, ai scris aceste poezii, care denotă nu numai o sensibilitate remarcabilă, dar și o lectură avansată, eu te salut cu mult respect. N-aș vrea să mă amestec, dîndu-ți sfaturi, pentru că ești pe drumul cel bun. Am ales, pentru a fi publicată în numărul de față al revistei, poezia intitulată: *Un gînd*.

NICOLAE CUCERZAN, Tileagd — județul Bihor.
Mai încearcă. Și caută să nu-l mai imiți pe Coșbuc atunci cînd folosești în poezie elemente folclorice. Folclorul e o sursă inepuizabilă dar el trebuie prelucrat și mai ales prelucrat după rețete proprii.

DOINA VOINEL, comuna Leordeni — județul Argeș.
Încă nu. Te-aș ruga să nu mai faci deosebire între poezia ocazională și poezia propriu-zisă, pentru că toate poeziile sînt ocazionale, atunci cînd trec dincolo de stricta consemnare a evenimentelor și se acordă cu dorința poetului.

La dumneatale această fuziune nu s-a petrecut încă. Mai trimite.

LEILA PLATON, Cîmpulung Moldovenesc — județul Suceava
Ți s-a scris, văd, că una din poeziile trimise mai înainte seamănă cu a nu știu cărui poet. Cele expediate acum, deși nu reproduc aidoma versuri sau strofe, stau sub directa influență a lui Coșbuc, atît ca atmosferă cît și ca sistem general imagistic.

«Și-adoarme ochii la copii» — este forțat și impropriu.

Încearcă să depășești această fază de imitație servilă și mai trimite.

VASILE DRAGOMIR, Baia Mare — județul Maramureș.
Se prea poate să se fi petrecut acel «salt calitativ» despre care vorbești, căci poeziile (în număr de patru) rețin atenția prin fiorul curat care le străbate, contemplativ și melancolic.

Cu toate că n-ai descoperit încă mijloacele de expresie care îți convin, («Pînă acum am scris *versuri*» — a spus un mare poet. «Ca să scriu *poezie*, trebuie să muncesc»), cu toate că nu stăpînești încă limbajul, cred că merită, totuși, să fie tipărită în numărul de față al revistei poezia cu titlul: *Flori I*.

UN GÎND

Un gînd de poetă
Mută zarea apusului
Mai departe,
Scoală zorile din roua lacrimilor
Mai devreme,
Botează pămîntul cu stihuri
Poate stîngace,
Face să sune plînsul frunzei de plop
Mai încet,
Atunci cînd se stinge prima sete a pămîntului.

FLORICA NICULINA CONSTANTIN
cl. a V-a,
com. Pravița de Jos, Cîmpina

FLORI

Parc-ați furat mirosul întîiului sărut
Flori fără nume, flori fără nume
Albe, plăpînde, crescute din lut
Singure-n lume, singure-n lume

Păstrat-ați din iarna apusă acum
Albul zăpezii, albul zăpezii
Cu fragede trupuri prin voi facu-și drum
Mieii și iezii, meii și iezii

Venit-ați la noi să țeseți covoare
Pe munți și pe dealuri, pe munți și pe dealuri
Cînd straniu se-ntinde miros de ogoare
În lungul de maluri, în lungul de maluri.

VASILE DRAGOMIR
Baia Mare - jud. Maramureș

ICĂ
ANI

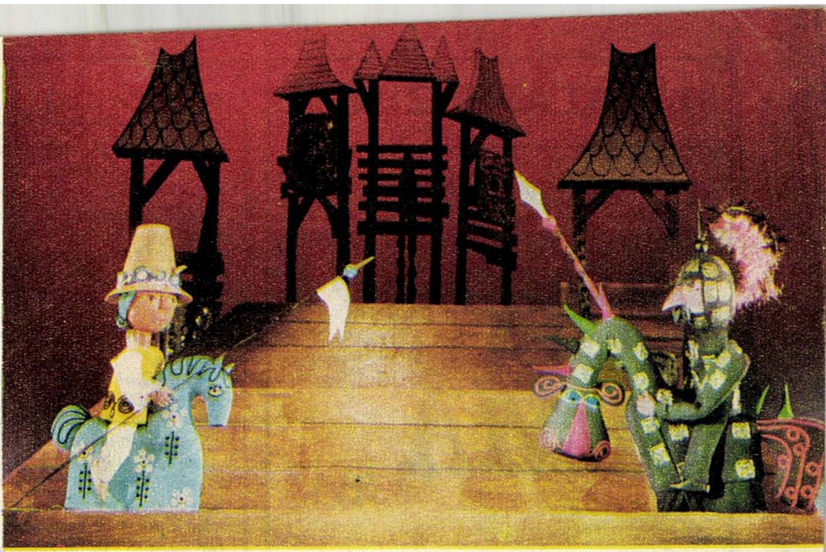

Moment din spectacolul «Ileana Sînziana».

Ștefan Hablinski, Mioara Buescu, mînuitori: R. Zolla, J. Grad. Doina Tănăsescu, Simion Valeriu, Brîndușa Silvestru, de creatorii de păpuși Ella Conovici, Ileana Constantinescu și încă mulți alții.

— Din cîte mi-ai spus dragă Țăndărică, înțeleg că dorești să transmitem cititorilor noștri că teatrul de păpuși s-a afirmat în cei 20 de ani ca o artă majoră capabila să transmită toate bucuriile și dramele omului, visurile și elanurile sale generoase, dar în același timp să satirizeze trăsăturile rele ale caracterului. Posibilitățile artistice ale Teatrului de păpuși, plastica sunetului, lumina, îi dau un farmec inedit și îl fac să comunice cu spectatorii de toate vîrstele. Mai înțeleg, că pe drept cuvînd ai dori, dragă Țăndărică, să comunici cititorilor, că 20 de ani au însemnat pentru tine, ani de căutări și muncă care au avut drept rezultat cucerirea unui loc de frunte atît în țară cît și peste hotare. Pentru toate acestea nu ne rămîne decît să te felicităm și să-ți urăm pentru viitor. noi succese.

BITI CARAGIALE

Prezentarea«Micului prinț» pe scena Teatrului de păpuși este un act de cultură.

Lumea mirifică a basmului încîntă la orice vîrstă. De aceea mici și mari se duc să vadă «Punguța cu doi bani».

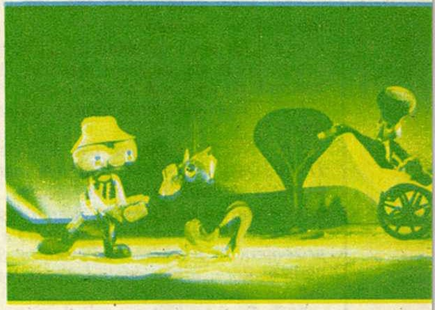

Circa 180 000 de spectatori vizionează anual reprezentanțiile lui «Țăndărică». În confruntările internaționale Teatrul a obținut următoarele premii:

— 1958 — MARELE PREMIU ȘI MEDALIA DE AUR LA PRIMUL FESTIVAL INTERNAȚIONAL AL TEATRELOR DE PĂPUȘI DE LA BUCUREȘTI.

— 1962 — DIPLOMA DE ONOARE LA FESTIVALUL INTERNAȚIONAL AL TEATRELOR DE PĂPUȘI DE LA VARȘOVIA.

— 1965 — PREMIUL I LA CEA DE A TREIA EDIȚIE A FESTIVALULUI DE LA BUCUREȘTI.

— 1965 — PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI INTERNAȚIONAL AL FESTIVALULUI DE LA BUCUREȘTI.

Teatrul Țăndărică a avut nenumărate turnee peste hotare care s-au bucurat de un deosebit succes (Uniunea Sovietică, Franța, Ungaria, Polonia, Cehoslovacia, Bulgaria, R.D. Germană, R.F. a Germaniei, Suedia, Danemarca, Egipt).

Motivul comic este din plin folosit în spectacolul «Don Cristobal». (După scenete și poeme de Federico Garcia Lorca)

Dresură de cai la «Țăndărică».

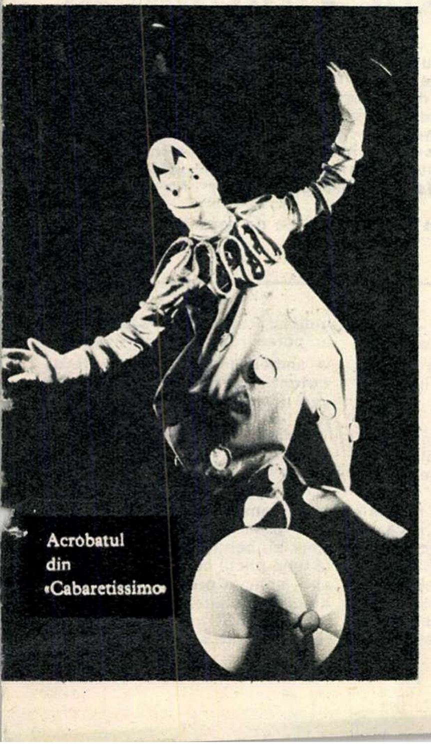

Acrobatul din «Cabaretissimo»

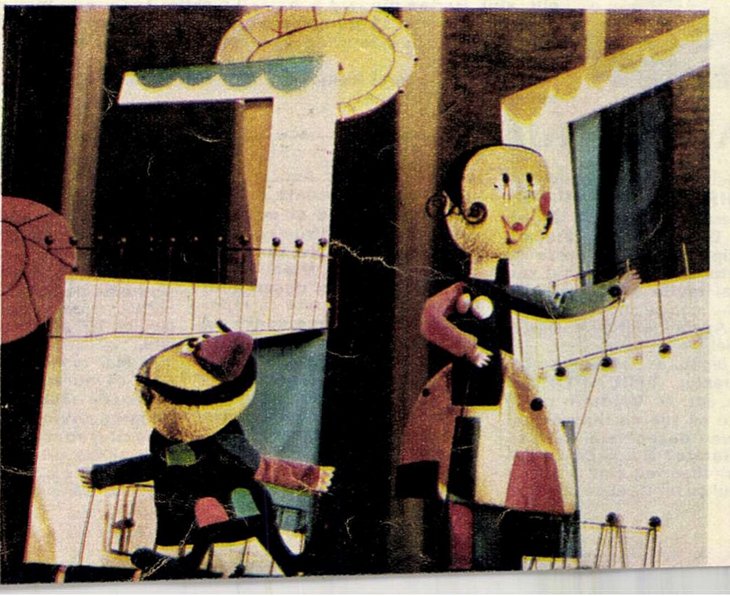

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

(IX)

STENOGRAMA NR.1

H.Z.: Îmi spuneți un lucru cu totul nou. Atunci, unde a aterizat?

F.R.: La Otopeni.

H.Z.: De ce?

F.R.: N-aș putea să vă răspund.

H.Z.: Ați aflat vreodată ce s-a întîmplat cu Tudoran și pasagerul său civil după aterizare?

F.R.: Da.

H.Z.: Cînd?

F.R.: Cam după o lună-două. În orice caz după moartea lui Tudoran.

H.Z.: Ați spus moartea lui Tudoran.

F.R.: A fi dat pe front dispărut fără urmă înseamnă, de fapt, a fi socotit mort...

H.Z.: Excludeți posibilitatea căderii în prizonierat?

F.R.: Nu, nu o exclud. Dar au trecut de atunci 17 ani. Dacă ar fi căzut în mîinile inamicului, s-ar fi întors de mult în mijlocul nostru. Și-apoi, așa cum îl știu eu pe Tudoran, n-ar fi fost în stare să îndure multă vreme sîrma ghimpată a lagărelor de prizonieri. Ar fi încercat să evadeze. Sînt convins. Noi, aviatorii, iubim spațiul, libertatea înălțimilor, într-un cuvînt — zborul.

H.Z.: Să revenim la ceea ce s-a petrecut cu Tudoran după ce a aterizat la Otopeni. Ce ați aflat?

F.R.: Am aflat, nu mai țin minte de la cine, că după ce a aterizat pe aerodromul de la Otopeni, ar fi fost înconjurat de ostași hitleriști și declarat prizonier.

H.Z.: Civilul a împărtășit aceeași soartă?

F.R.: După cîte știu, da. Au fost arestați, interogați, închiși. Nu cunosc amănunte. Erau zile bogate în evenimente și era destul de greu să le rețin.

H.Z.: În scrisoarea pe care ați adresat-o văduvei lui Tudoran nu amintiți nimic de această întîmplare.

F.R.: La ce ar fi folosit?! Doar să-i împovăreze sufletul.

H.Z.: Aveți dreptate. Și cu solda... cu solda ce a rămas?

F.R.: Cine s-a mai gîndit, în zilele acelea, la ea?! În timp ce Tudoran își trăia drama la Otopeni, pentru noi, cei din escadrila de la Mamaia, au început ceasuri fierbinți, de luptă. Nouă, vînătorilor, ne-a revenit misiunea să apărăm de hitleriști nu numai litoraul, ci și podul de la Cernavodă — pe care aceștia, în retragere, au încercat sa-l distrugă. Mai întîi pe calea aerului, apoi pe calea Dunării. Da, da, nu vă mirați, au trimis de la Hîrșova în sus, vase încărcate cu exploziv. De unde știu? În ziua de 25 august, într-o bătălie aeriană deasupra Dunării, am fost lovit. M-am salvat cu parașuta. Am avut și un pic de noroc. N-am căzut în valurile Dunării, ci pe uscat, într-un zăvoi, pe malul fluviului, unde se găsea ascunsă o baterie antiaeriană. Am rămas printre artileriștii acelei baterii cinci zile, luptînd alături de ei. Își transformaseră bateria dintr-una antiaeriană, într-una de coastă și luptau împotriva vaselor dușmane ce încercau să se refugieze pe cursul Dunării. Abia după izgonirea nemților din zona respectivă, am putut să mă întorc la baza mea de la Mamaia. Camarazii mă dăduseră mort. A intervenit reorganizarea dictată de noile împrejurări. Și pentru că m-ați întrebat de soldă, îmi amintesc că am primit-o. Dar cum, în ce condiții, nu-mi mai amintesc.

H.Z.: Comandantul escadrilei mai trăiește? Dar fratele său?

F.R.: Constantin Cîșu, fostul nostru comandant, mai trăiește. Știu sigur. De soarta fratelui său — Dumitru sau Ilie Cîșu — nu știu nimic. Însă dacă nu aveți nimic împotrivă, aș putea să mă interesez; să încerc să vă fiu de folos.

H.Z.: Vă mulțumesc, chiar vă rog. În vederea realizării cărții mele, sînt direct interesat să aflu ce s-a întîmplat cu Puiu Tudoran după arestarea sa de către hitleriști la Otopeni. Înainte de a vă lăsa adresa și numărul meu de telefon, aș vrea să vă mai pun o întrebare.

F.R.: Vă rog.

H.Z.: Ați auzit de locotenentul de aviație Aurelian Huțan?

F.R.: Nu, n-am auzit. Ocupă un loc important în ceea ce dumneavoastră întreprindeți?

H.Z.: Da. A făcut și el parte din Grupul 2 Vînătoare. A zburat în celulă cu Puiu Tudoran în ziua cînd acesta nu s-a mai întors la bază.

F.R.: Da înțeleg. Dacă trăiește, ar putea să vă furnizeze date prețioase. Huțan?! Aurelian Huțan?!? Nu, n-am auzit de el. Însă, cu permisiunea dumneavoastră, o să mă interesez și de dînsul, căci noi, foștii vînători aerieni, ne mai întîlnim din cînd în cînd la o cafea, la un coniac; ne mai depănăm amintirile.

H.Z.: Vă mulțumesc foarte mult. Mi-ați fost de un real folos.

F.R: Sper să vă mai fiu...

....

Ajuns cu investigațiile în acest punct, mi-am propus un mic popas. Bineînțeles, în liniștea odihnitoare a camerei mele de lucru și în tovărășia pipelor mele cu tutun. Liniștea și tutunul te îmbie la meditație, iar eu aveam nevoie de asemenea clipe. Mă angajasem într-o treabă grea, dar pasionantă și ca, într-un joc pentru copilandri, mă închipuiam cînd arheolog, cînd istoric, cînd detectiv. În general, aș fi plutit cu toate pînzele sus, dacă între mine și obiectul anchetei mele nu s-ar fi interpus acel avertisment telefonic care, de fapt, sunase ca o amenințare clară: «Dacă ții la viața dumitale». Desigur, țineam. Iar existența în jurul persoanei mele a unei primejdii invizibile mă cam irita, îmi înnoura investigațiile. Să lăsăm însă deoparte, cel puțin deocamdată, problema asta și să ne ocupăm de altele. De pildă, în seara acelei zile, în liniștea camerei mele, am făcut o scurtă recapitulare a ceea ce aflasem și stabilisem:

Puiu Tudoran a decolat de pe aerodromul Mamaia în jurul orei 5,30. După un ceas și jumătate de zbor a aterizat la Otopeni. O primă constatare: s-a abătut de la itinerariu. În loc să aterizeze la Pipera, a aterizat la Otopeni. Întrebarea «De ce?» se impunea de la sine. Din documentele pe care le dețin, am constatat că, în dimineața zilei de 24 august 1944, aeroportul Pipera se afla sub controlul trupelor române. În schimb, Otopeniul se găsea în mîna generalului german Alfred Gerstenberg căruia Hitler îi încredințase ordinul să ocupe Capitala. Deci, Puiu Tudoran a căzut direct în tabăra inamicului. Și, nu singur, ci împreună cu fratele comandantului de escadrilă. Oare cît timp să fi durat captivitatea celor doi? Ce s-a întîmplat cu ei? Au fost interogați. Au fost oare supuși unor represiuni?

Cine va cîștiga un cart? Unul dintre participanții la...

SALONUL AUTOMOBILISTIC Cutezătorii

Prezintă PROFESORUL PARBRIZ

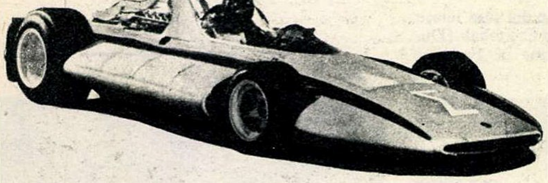

Această ghiulea-submarin-rachetă-uragan este, totuși, un automobil. Ați recunoscut, desigur, linia mașinii moderne de curse. Dar, de astă dată, prototipul pe care vi-l prezentăm a fost realizat nu atît pentru viteze amețitoare cît mai ales pentru a feri pilotul de efectele acestor viteze. Mai precis, avem de-a face cu un experiment al constructorilor italieni. Acest model «Sigma Grand Prix», echipat cu un motor Ferarri de 12 cilindri (3 000 cm³) își propune să protejeze, în caz de accident pe pistă, viața pilotului. Partea din față a mașinii e astfel construită încît să se deformeze brusc în clipa impactului, nelăsînd ca șocul să ajungă la pilot. De asemenea, mașina dispune de un sistem anti-incendiu special. Printre celelalte măsuri de siguranță, se numără și curelele de protecție, dintre care una protejează capul pilotului.

Toate bune și frumoase, dar, la peste 200 km pe oră, cel mai bun mijloc de protecție e să fii... spectator, în tribună!

CORESPONDENȚA SALONULUI

ATENȚIUNE! PRECIZĂRI IMPORTANT

Dragii mei, primesc — spre bucuria mea — atît de multe scrisori încît — spre necazul meu — nu pot, deocamdată, să vă răspund fiecăruia, în parte. Voi răspunde însă la acele întrebări care se repetă cel mai des.

1. «Pentru proba nr. 10 (proiect original de automobil) pot trimite doar un singur desen sau mai multe?» întreabă concurentul **MIRCEA OLARU, Str. Cooperatorilor nr. 7, Sighișoara.** Desigur, Mircea. **Fiecare participant se poate prezenta la această probă cu unul sau cu mai multe desene.** Repet, însă: nu copiați modelele existente! Apelați la propria voastră fantezie!

2. În legătură cu aceeași probă, concurentul **EMIL POP** din **Turda, str. N. Vlăduțiu nr. 16** dorește să știe **ce dimensiuni pot avea desenele și cum să fie colorate?** Dragă Emil, după cum ai observat, cînd a apărut cuponul cu nr. 10, el nu conținea precizări speciale. Asta înseamnă că **puteți prezenta desene de orice mărime și colorate după gustul vostru (cu tempera, ulei, acuarele, tuș colorat, guașă etc.)... Vreau să vă reamintesc că un desen pe-o foaie de caiet ruptă la repezeală și colorat neglijent este altceva decît o planșă îngrijită, pe care se răsfață, în culori vii, subiectul nostru!**

3. «Dacă nu putem răspunde la una sau la două întrebări avem voie să participăm mai departe la acest concurs?» întreabă cu timiditate **NELA VIȘTEANU** din **Rm. Sărat, str. M. Basarab nr. 94.** Da, Nela, aveți — ca să folosesc expresia ta — voie! Desigur, însă cartul nu va putea fi cîștigat decît de către un participant care răspunde excelent la toate întrebările. Cei care vor răspunde parțial au șansa de a obține un premiu special (la probele nr. 1, 8 și 10) sau de consolare.

4. Mai mulți cititori mărturisesc că **nu au reușit încă să găsească răspunsurile la întrebarea privind activitatea inginerului român Aurel Persu și la aceea privind raliul pionieresc de carturi de astă primăvară.** Să le «suflu» eu n-ar fi indicat! Pot cel mult să spun că ar putea răspunde cu ușurință la ambele întrebări **consultînd colecția revistei «Cutezătorii» sau unul din numerele recente ale «Luminiței».**

5. **PAUL MACOVEI** din **Giarmata,** jud, **Timiș,** îmi spune că se află «într-un mare impas». El, care vrea să devină «un redutabil constructor de autoturisme» primește revista cu întîrziere și, pentru a putea expedia la timp plicul cu cele 15 răspunsuri, solicită prelungirea termenului de închidere. **Copii, eu vă invit să citiți cu atenție «Corespondența salonului din fie-**

FINLANDA

(urmare din pag. 9)

Bibliotecarul a răsfoit-o și mi-a spus cu admirație: «Și la dumneavoastră se construiește mult»..

Caietul de însemnări consemnează apoi tot așa, lapidar;

«În drum spre Ivalo, cel mai nordic orășel din Finlanda (se află la o distanță de circa 300 kilometri de Rovianiemi) am trecut peste Cercul polar. Uraaa!!!»

Momentul, prin semnificația lui de unicat a fost într-adevăr emoționant. Textul certificatului care se oferă tuturor turiștilor care trec pe aici, are rezonanța unui hronic: «Așa dar, certificăm că Iuliu Rațiu, astăzi, a trecut Cercul Polar de la Rovaniemi, în Nordul Finlandei. Vă dorim numai bine acum și totdeauna.»

Certificat de trecere al Cercului Polar

Din cele cîteva date înscrise în certificat am aflat că acolo, în Laponia, lumina zilei ține, vara, 1752 de ore încontinuu; cu alte cuvinte, în aceste meleaguri, soarele nu se culcă timp de 73 de zile.

...La Ivalo am ajuns tîrziu, *spre miezul nopții*. Și asta mai cu seamă din pricina unui ren care mergea, rumegînd tacticos și încăpățînat, pe mijlocul șoselei, iar conducătorul de la volanul automobilului n-a vrut să-l deranjeze.

Spre apus, apunea Soarele. Și exact în același timp, spre răsărit — răsărea.

CUPON NR. 13

Întrebare:
Ce este arborele-motor?

Răspuns: ....
....
....
....
....
....

care număr, pentru a nu fi nevoit să răspund de două ori la aceeași întrebare! De dragul vostru, însă, am să repet ceea ce v-am spus în numărul trecut: TERMENUL DE ÎNCHIDERE AL CONCURSULUI S-A PRELUNGIT CU 3 ZILE. AȘADAR, PUTEȚI TRIMITE PLICUL CU CELE 15 PROBE REZOLVATE (O SĂ FIE UN PLIC CAM MARE, PROCURAȚI-L SAU CONFECȚIONAȚI-L DIN VREME! PÎNĂ LA 30 OCTOMBRIE 1969 (DATA POȘTEI). CARTUL ȘI PREMIILE SPECIALE VĂ AȘTEAPTĂ!

VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT
MANUSCRISUL PIERDUT

Text: ALEXANDRU BOGDAN

Desene: PUIU MANU

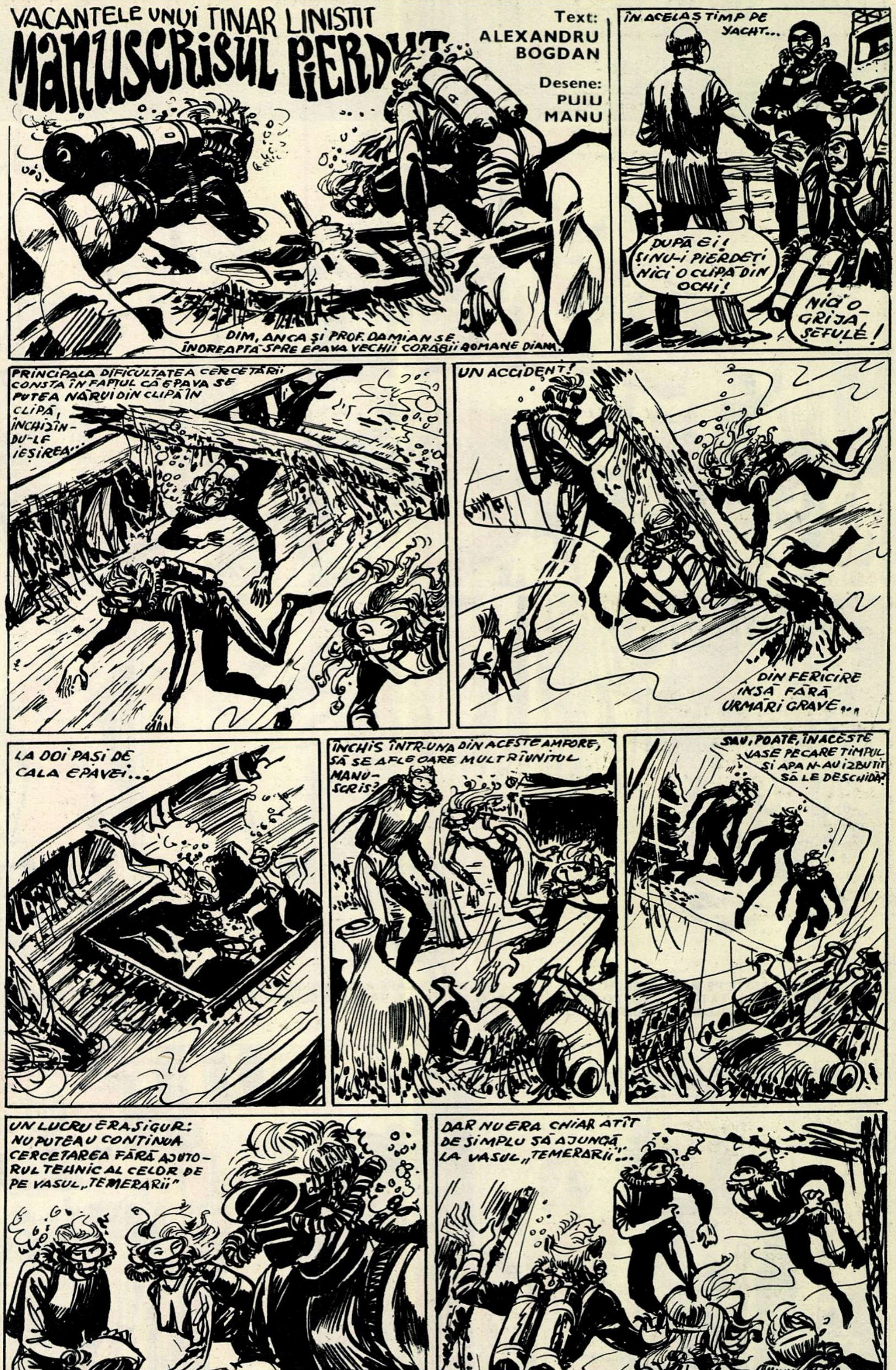
ÎN ACELAȘ TIMP PE YACHT...
DUPĂ EI! ȘI NU-I PIERDEȚI NICI O CLIPĂ DIN OCHI!
NICI O GRIJĂ, ȘEFULE!
DIM, ANCA ȘI PROF. DAMIAN SE ÎNDREAPTĂ SPRE EPAVA VECHII CORĂBII ROMANE DIANA.
PRINCIPALA DIFICULTATE A CERCETĂRII CONSTA ÎN FAPTUL CĂ EPAVA SE PUTEA NĂRUI DIN CLIPĂ ÎN CLIPĂ, ÎNCHIZÎNDU-LE IEȘIREA...
UN ACCIDENT!
DIN FERICIRE ÎNSĂ FĂRĂ URMĂRI GRAVE...
LA DOI PAȘI DE CALA EPAVEI...
ÎNCHIS ÎNTR-UNA DIN ACESTE AMFORE, SĂ SE AFLE OARE MULT RÎVNITUL MANUSCRIS?
SAU, POATE, ÎN ACESTE VASE PE CARE TIMPUL ȘI APA N-AU IZBUTIT SĂ LE DESCHIDĂ?
UN LUCRU ERA SIGUR: NU PUTEAU CONTINUA CERCETAREA FĂRĂ AJUTORUL TEHNIC AL CELOR DE PE VASUL „TEMERARII"
DAR NU ERA CHIAR ATÎT DE SIMPLU SĂ AJUNGĂ LA VASUL „TEMERARII"...

(Va urma)

10

„Marele drum al INCAŞILOR" I

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT
PIZARRO ŞI-A TRIMIS CEA MAI MARE PARTE DINTRE OAMENI, ÎN FRUNTE CU ALMAGRO, LA CUZCO. CU AJUTORUL UNUI GRUP DE TRĂDĂTORI, EL REUŞEŞTE SĂ-I ÎNTOARCĂ PE INCAŞI DIN DRUMUL SPRE CAJAMARCA, CĂTRE ACELAŞI CUZCO.

Scenariu: DARIE NOVĂCEANU
Desene: MIHAI SÎNZIANU

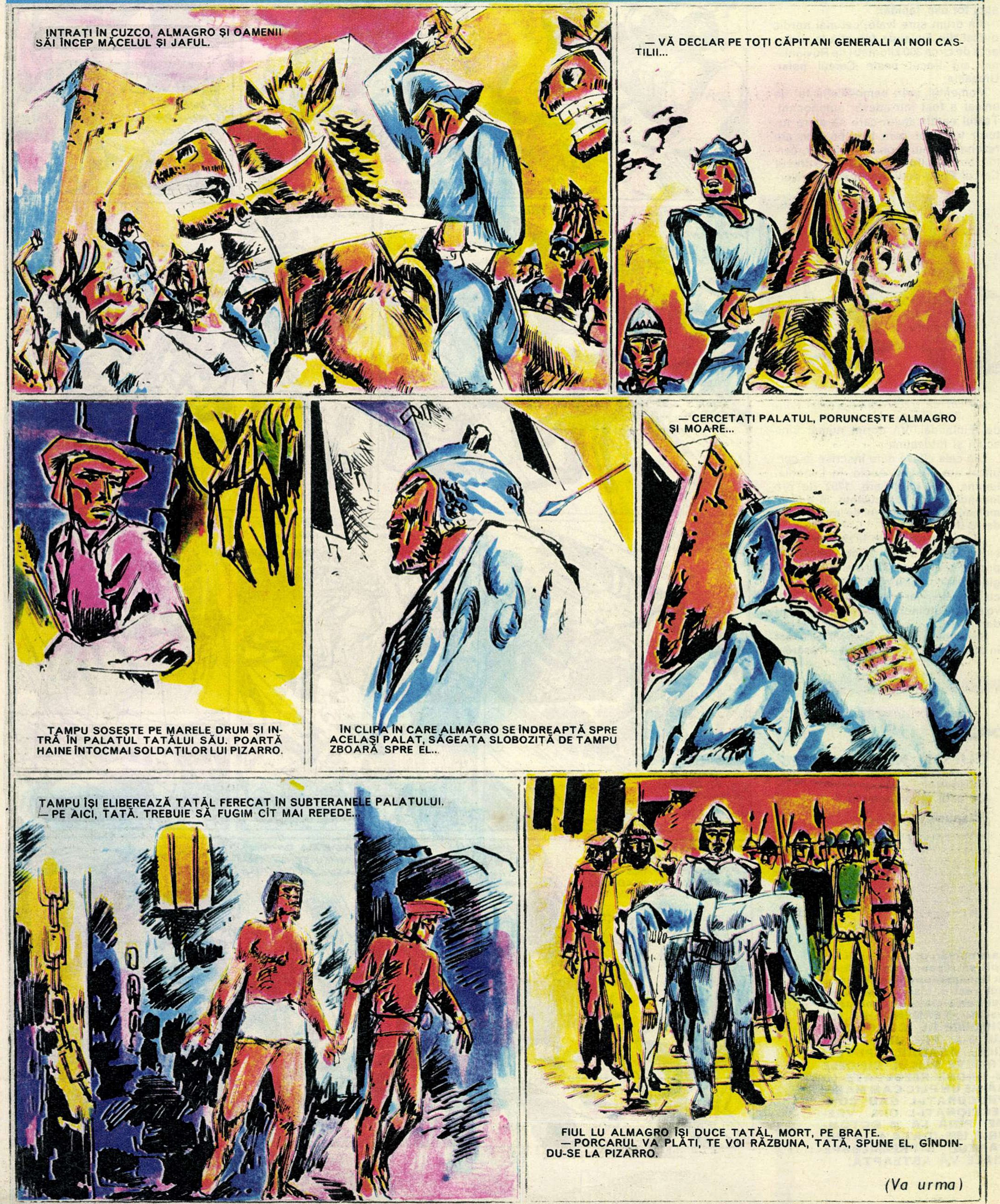
INTRAŢI ÎN CUZCO, ALMAGRO ŞI OAMENII SĂI ÎNCEP MĂCELUL ŞI JAFUL.
— VĂ DECLAR PE TOŢI CĂPITANI GENERALI AI NOII CASTILII...
TAMPU SOSEŞTE PE MARELE DRUM ŞI INTRĂ ÎN PALATUL TATĂLUI SĂU. POARTĂ HAINE ÎNTOCMAI SOLDAŢILOR LUI PIZARRO.
ÎN CLIPA ÎN CARE ALMAGRO SE ÎNDREAPTĂ SPRE ACELAŞI PALAT, SĂGEATA SLOBOZITĂ DE TAMPU ZBOARĂ SPRE EL...
— CERCETAŢI PALATUL, PORUNCEŞTE ALMAGRO ŞI MOARE...
TAMPU ÎŞI ELIBEREAZĂ TATĂL FERECAT ÎN SUBTERANELE PALATULUI.
— PE AICI, TATĂ. TREBUIE SĂ FUGIM CÎT MAI REPEDE...
FIUL LU ALMAGRO ÎŞI DUCE TATĂL, MORT, PE BRAŢE.
— PORCARUL VA PLĂTI, TE VOI RĂZBUNA, TATĂ, SPUNE EL, GÎNDINDU-SE LA PIZARRO.

(Va urma)

SPORT

„FAIR-PLAY“-UL
ISTORIE ȘI ACTUALITATE

Sîntem convinși că mulți dintre voi au auzit de «*fair-play*». Dar tot așa de convinși că prea puțini cunosc toate înțelesurile acestor două cuvinte, tot mai des întîlnite în sport. De aceea, haideți să deschidem împreună dicționarul englez-român: «*Play*» înseamnă *joc*, iar «*fair*» — *generos*, *frumos*, *cinstit*, *corect*, *plăcut*. Deci joc cu toate aceste adjective la un loc, care formează o noțiune mult mai largă decît cuvîntul sportivitate.

Istoria sportului mondial a consemnat în paginile sale multe exemple grăitoare de «fair-play», de sportivitate și frumusețe morală care i-au răsplătit și pe învingători și pe învinși mai mult decît o medalie sau un loc pe podiumul de onoare. În fiecare an, *Comitetul olimpic internațional și UNESCO* decernează *Premiul «fair-play»* sportivului care, printr-un fapt și-o comportare deosebită în acest sens, impresionează cel mai puternic, atît pe spectatori, cît și pe concurenți și specialiști.

Începînd cu acest număr, revista noastră va publica un ciclu de materiale pe teme de «fair-play» sub formă de texte și benzi desenate (după cum va fi cazul) din activitatea sportivilor români și străini.

Un „baraj“ celebru

Începem cu un fapt de «fair-play» din istoria sportului nostru.

În anul 1934 România deținea titlul de campioană mondială la bob-2 (cucerit de aviatorul Papană și Hubert la Schreiberbau, în 1933), precum și titlul de vice-campioană mondială la bob-4 (cucerit în ianuarie 1934, la Garmish Partenkirchen, de echipajul altui aviator, Emil Anghelescu). Dar în acest an, 1934, au loc mondialele de bob-2, la Engelberg (Elveția). Cu chiu, cu vai, Papană, împreună cu un coechipier, reușește să încropească suma necesară pentru deplasare. Anghelescu, aflat la Garmish, deși a ajuns la fundul pungii, se «zbate» și echipajul lui ajunge și el la Engelberg. Iată însă că după sosirea celor două echipaje românești, își face apariția și al treilea, format din Frim și Dumitrescu. O țară poate înscrie însă doar două echipaje. Așa că unul dintre ele trebuie să renunțe. Dar care anume?

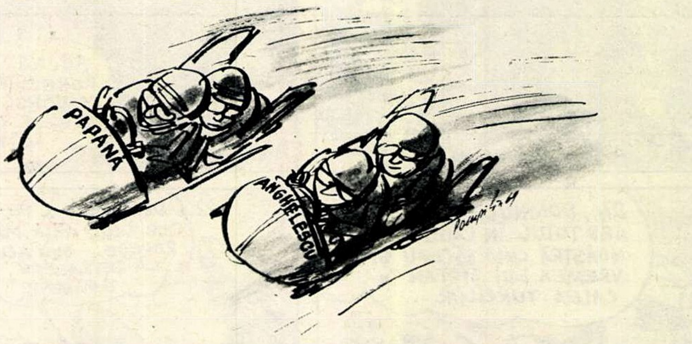

Echipajul lui Papană nu intră în discuție, deoarece e campion mondial și trebuie să-și apere titlul. Rămîn celelalte două, al lui Anghelescu și al lui Frim.

Anghelescu ar fi putut spune: „Eu sînt vice-campion mondial». Dar n-a spus. Ar fi putut să se folosească de dreptul primului sosit. Dar n-a făcut-o. Ar fi putut invoca sacrificiile materiale. Dar nu le-a invocat.

— Și eu, și tu, Frimule — s-a adresat el noului venit — am tras din greu ca să ajungem aici. Am plecat la drum înarmați cu dorința de a învinge, dar cu buzunarele goale. De aceea eu renunț la drepturile mele și îți propun un «baraj». Intre echipajele noastre. Cel mai bun va merge mai departe în concurs, să reprezinte România...

Și, astfel, sub privirile uimite ale străinilor, cele două echipaje românești s-au întrecut pe pîrtia de bob, într-o dispută în afara concursului oficial. A cîștigat... Frim și a intrat în concurs. Rezultatul? Echipajul său a cucerit titlul de campion mondial!

Cine credeți că l-a îmbrățișat cel dintîi? Anghelescu, învinsul din baraj, cel care, dînd dovadă de sportivitate și frumusețe morală, nu s-a prevalat de drepturile lui...

«Frim e campion mondial — scria un ziarist elvețian. Dar medalia sportivității («fair-play»-ul zicem noi, azi) a obținut-o Anghelescu. Dacă cineva ne-ar întreba care medalie e mai strălucitoare, n-am putea să răspundem.

SEVER NORAN

Din regulile nescrise ale „fair-play“-ului

Să nu-ți închipui însă, (cititorule,) că pentru a da dovadă de fair-play (citește «fer-plei») trebuie să ajungi pînă în finala.. campionatelor mondiale! Iată, mai jos, cîteva reguli pe care, respectîndu-le, faci dovada că știi ce înseamnă fair-play, chiar dacă joci o «miuță la fotbal, volei sau baschet sau trăiești niște întîmplări care nu au legătură directă cu sportul. Pentru că, să știi, și în viața cea de toate zilele poți și trebuie să dai dovadă de «fair-play» Deci:

- **Nu îți ironiza niciodată adversarul mai ales cînd știi că e mai slab decît tine.**
- **Recunoaște că ai greșit, cu... o secundă mai înainte ca arbitrul să fluiere.**
- **Ferește adversarul căzut chiar dacă prin aceasta îți primejduiești și tu... coatele și genunchii.**
- **Cînd ești fluierat din greșeală, nu protesta!**
- **Nici cînd toată școala te consideră vedetă, nu-i prea tîrziu să recunoști că... mai ai totuși de învățat.**
- **Ajută-ți adversarul aflat în dificultate, chiar dacă știi că prin gestul tău îi dai șanse să te învingă.**
- **Aplaudă-ți învingătorul chiar dacă tu crezi că l-ai fi putut învinge.**
- **Dacă ai cîștigat din... întîmplare, nu-i niciodată prea tîrziu să recunoști. Cu cît o faci mai de vreme cu atît mai bine.**
- **Învață să primești înfrîngerea cu... zîmbetul pe buze, iar victoria, cînd urci pe podium, cu... lacrimi în ochi. Așa vei semăna cu mulți medaliați olimpici.**

MIHAI STOIAN

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

UN SECRET DOUĂ SECRETE

Am primit la redacție o scrisoare prin care cititorul A.L. mă roagă să-i dau un telefon, fiindcă ar dori să discute ceva cu mine, dar n-ar vrea să aștearnă pe hîrtie ceea ce are de spus. I-am telefonat (bineînțeles, cu magnetofonul deschis).

A.L. Sînt singur acasă, așa că putem vorbi...

REP: Dar de ce?! Dacă –s părinții acasă nu-ți dau voie să vorbești cu cineva la telefon?

A.L.: Ba da, însă, știți, este vorba despre un SECRET.

REP: Să-l auzim...

A.L: (rîde): A, nu merge așa. De unde știu cine e la celălalt capăt al telefonului? Dați-mi mie numărul dvs. de telefon unde vă aflați acuma și vă sun numaidecît.

REP: O clipă. Fac și-așa cum vrei, dar nu pricep de ce: știe cineva, în afară de tine și de mine, de scrisoarea pe care mi-ai trimis-o și-n care mă rugai să-ți telefonezi?

A.L: Cred că nimeni...

REP: Nu ești sigur?

A.L: Ba sînt! Chiar eu am adus-o la poștă, am scris-o tîrziu, noaptea, cînd toți din casă dormeau...

REP: Atunci?

A.L. Totuși, ca să fiu mai liniștit, dați-mi numărul dumneavoastră ...

(I l-am dat. M-a sunat pe loc)

REP: Ei acum ești mai liniștit?

A.L.: Sînt.

REP: Atunci spune ce ai de spus...

A.L: Tovarășe reporter, m-ascultați? Vreau să știu de la dumneavoastră dacă un băiat de vîrsta mea... am 14 ani... poate să aibă secrete față de părintii lui.

REP: Depinde. Oricum, dacă stau bine și mă gîndesc, secrete foarte importante, fundamentale, parcă n-ar trebui să ai fiindcă tocmai în lucruri fundamentale, importante, un om mai vîrstnic, cu mai multă experiență de viață, și mai cu seamă un părinte, ființă care te iubește, îți poate da un sfat, o mînă serioasă de ajutor.

A.L: Aveți dreptate, părintii mei știu mult mai multe decît mine, și totuși mă tem să le spun un lucru, fiindcă nu știu cum ar reacționa. Tata s-ar înfuria, m-ar certa și mi-ar zice că mai bine mi-aș vedea de carte, că mai am loc să învăț, mama, dimpotrivă, m-ar mîngîia și m-ar pune să-i povestesc totul, dar totul, în amănunt, și nu cred să pot, și nici nu vreau.

REP: Și-i chiar atît de grozav secretul ăsta al tău?

A.L. O fi, n-o fi, e secretul meu și e grozav să ai un secret.

REP: Aha, te-am prins! Mai mult te bucură că ai un secret, decît te sperie faptul c-ar trebui să-l împărtășești părinților, sau măcar unuia dintre ei.

A.L: Mda, ceva adevărat e și în asta.

REP: Atunci, dă-i drumul!

A.L: M-am împrietenit cu o fată de vîrsta mea... Țin mult la ea... (pauză prelungă pe banda de magnetofon).

REP: Asta-i tot?

A.L. Tot. Vi se pare atît de neimportant, de puțin?

REP: Nici vorbă! Mi se pare doar curios că mie mi-ai spus secretul tău, iar părinților tăi, care te cunosc infinit mai bine. și te-ar înțelege, neapărat, mai deplin, nu le-ai spus încă nimic.

A.L: Păi dumneavoastră nu mă cunoașteți...

REP: Dar am numărul de telefon. Aș putea, oricînd, să aflu cine ești...

A.L: Sper să n-o faceți...

REP: Nu, n-o fac, fiindcă vreau să-ți dau ție șansa de-a le spune, singur părinților SECRETUL, (ambilor sau măcar unuia, cum vei crede de cuviință). Ascultă-mă pe mine, dacă tot mi-ai cerut sfatul: renunță la secrete de felul acesta față de părinți. A, da, secrete mărunte, de toate zilele, oricine are dreptul să le aibă, să aibă și o «lume mică» a lui. Dar cu astfel de secrete nu e de glumit. Ce zici?

108

12

ŞOIMII CARPAŢILOR

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

ANGAJÎNDU-SE ÎNTR-O INCURSIUNE CURAJOASĂ ÎN INTERIORUL TABEREI HITLERISTE, CODRUŢ ŞI LOCOTENENTUL PILOT NEGRESCU SÎNT SURPRINŞI DE ALARMA INAMICĂ:

Scenariu: **PETRE GHELMEZ** Desene: **POMPILIU DUMITRESCU**

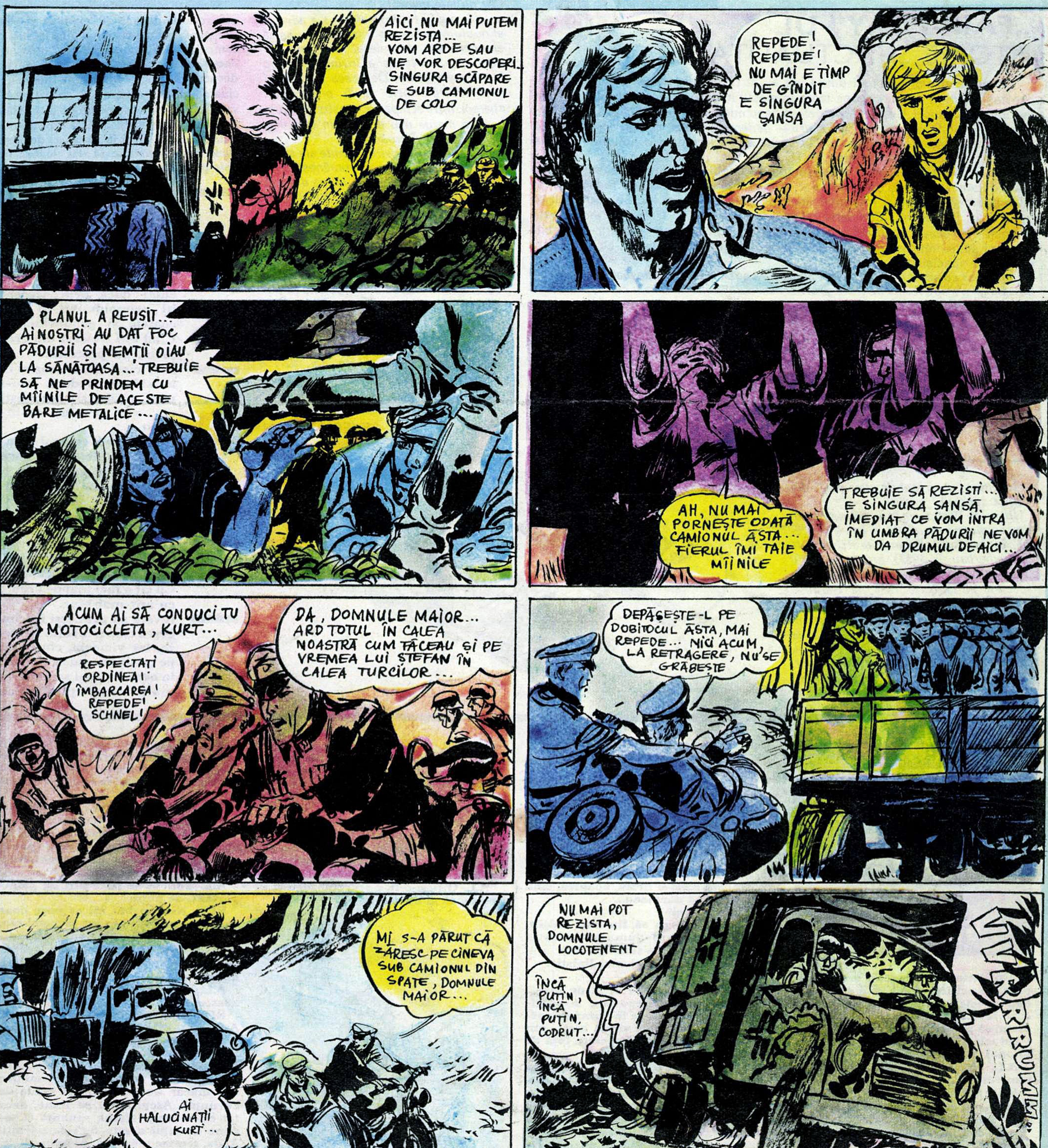
AICI NU MAI PUTEM REZISTA... VOM ARDE SAU NE VOR DESCOPERI. SINGURA SCĂPARE E SUB CAMIONUL DE COLO
REPEDE! REPEDE! NU MAI E TIMP DE GÎNDIT E SINGURA ŞANSA
PLANUL A REUŞIT... AI NOŞTRI AU DAT FOC PĂDURII ŞI NEMŢII O IAU LA SĂNĂTOASA...' TREBUIE SĂ NE PRINDEM CU MÎINILE DE ACESTE BARE METALICE...
AH, NU MAI PORNEŞTE ODATĂ CAMIONUL ĂSTA... FIERUL ÎMI TAIE MÎINILE
TREBUIE SĂ REZIŞTI... E SINGURA ŞANSĂ. IMEDIAT CE VOM INTRA ÎN UMBRA PĂDURII NE VOM DA DRUMUL DE AICI...
ACUM AI SĂ CONDUCI TU MOTOCICLETA, KURT...
RESPECTAŢI ORDINEA! ÎMBARCAREA! REPEDE! SCHNEL!
DA, DOMNULE MAIOR... ARD TOTUL ÎN CALEA NOASTRĂ CUM FĂCEAU ŞI PE VREMEA LUI ŞTEFAN ÎN CALEA TURCILOR...
DEPĂŞEŞTE-L PE DOBITOCUL ĂSTA, MAI REPEDE... NICI ACUM, LA RETRAGERE, NU SE GRĂBEŞTE
MI S-A PĂRUT CĂ ZĂRESC PE CINEVA SUB CAMIONUL DIN SPATE, DOMNULE MAIOR...
AI HALUCINAŢII KURT...
NU MAI POT REZISTA, DOMNULE LOCOTENENT
ÎNCĂ PUŢIN, ÎNCĂ PUŢIN, CODRUŢ...
VVRRRUMMM

(Va urma)

Cutezătorii

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administraţia: Editura SCÎNTEIA, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII, Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAŞ

Abonamentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă 41033

1 LEU